

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 4 listopada 2010 r.

Druk nr 1028

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zrzeczeniach.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Łukasza Abgarowicza.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Łukasz Abgarowicz	(-) Zbigniew Meres
(-) Małgorzata Adamczak	(-) Ireneusz Niewiarowski
(-) Józef Bergier	(-) Michał Okła
(-) Bogdan Borusewicz	(-) Andrzej Owczarek
(-) Barbara Borys-Damińska	(-) Andrzej Person
(-) Andrzej Grzyb	(-) Marek Rocki
(-) Stanisław Iwan	(-) Zbigniew Szaleniec
(-) Paweł Klimowicz	

USTAWA
z dnia
o zrzeczeniach

Dział I
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, przekształcanie, łączenie i podział zrzeczeń.
2. Zrzeczeniem jest:
  - 1) stowarzyszenie;
  - 2) stowarzyszenie zwykłe;
  - 3) zrzeczenie nierejestrowe;
  - 4) porozumienie partnerskie.

Art. 2.

Prawo zrzeczania się na zasadach określonych w niniejszej ustawie przysługuje osobom fizycznym posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym, o których mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.¹⁾).

---

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662 i Nr 131, poz. 1075 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 222.

Art. 3.

1. Zrzeszenie tworzy się w celach niezarobkowych.
2. Zrzeszenie może prowadzić działalność gospodarczą dla realizacji jego celów statutowych lub umownych. Dochód z działalności gospodarczej zrzeszenia nie może być przeznaczony do podziału między członków albo strony zrzeszenia.
3. Zrzeszenie może prowadzić działalność pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.²⁾).

Art. 4.

Zrzeszenie ma prawo wypowiedzania się w sprawach publicznych.

Art. 5.

Prawo zrzeszania się na zasadach określonych w ustawie nie przysługuje:

- 1) partiom politycznym;
- 2) związkom zawodowym;
- 3) związkom pracodawców w zakresie, w jakim wykonują zadanie, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.³⁾), lub wykonują uprawnienia, o których mowa w art. 16 ust. 1, art. 16¹ ust. 1, art. 16² ust. 1 lub art. 17 tej ustawy.

Art. 6.

1. W przypadku gdy członkami albo stronami zrzeszenia są podmioty o różnym statusie każdemu z nich przysługuje równe prawo w zakresie prowadzenia spraw zrzeszenia, głosowania oraz wchodzenia w skład władz zrzeszenia, chyba że statut albo umowa stanowią inaczej.
2. Statut albo umowa mogą przewidywać, że członkiem albo stroną zrzeszenia może być wyłącznie osoba fizyczna.

---

²⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, z 2008 r. Nr 209, poz. 1316, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 22, poz. 120 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

³⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 34, poz. 148, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i Nr 107, poz. 1127, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

Art. 7.

Na członka zrzeszenia nie może być nałożony obowiązek świadczeń osobistych lub rzeczowych na rzecz zrzeszenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 8.

1. Zrzeszenia działające w tej samej formie mogą utworzyć związek zrzeszeń.
2. Do związków zrzeszeń stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące poszczególnych form zrzeszeń.

Art. 9.

1. W przypadku gdy suma aktywów zrzeszenia przekracza kwotę 50.000 zł lub dysponuje ono majątkiem publicznym, w tym korzysta ze środków publicznych lub z ofiarności publicznej, zrzeszenie to publikuje w terminie do dnia 30 czerwca za poprzedni rok sprawozdanie z działalności zrzeszenia oraz sprawozdanie finansowe.
2. Zrzeszenie spełniające warunki, o których mowa w ust. 1, sporządza sprawozdanie finansowe także wówczas, gdy obowiązek jego sporządzenia oraz opublikowania nie wynika z przepisów o rachunkowości. Przepisy o rachunkowości stosuje się odpowiednio.
3. Do zakresu sprawozdania z działalności zrzeszenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakresu sprawozdań składanych przez fundacje.
4. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, przyjmują: walne zebranie członków albo zebranie delegatów – w przypadku stowarzyszenia, wszyscy członkowie – w przypadku stowarzyszenia zwykłego oraz strona - w przypadku zrzeszeń, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3 i 4.
5. Zrzeszenia, o których mowa w ust. 1, wykonujące zadania publiczne lub dysponujące majątkiem publicznym publikują sprawozdania na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej zrzeszenia.
6. Zrzeszenia, o których mowa w ust. 1, niewykonujące zadań publicznych ani niedysponujące majątkiem publicznym publikują sprawozdania na swojej stronie internetowej lub w sposób określony w statucie albo umowie.
7. Przepisy ust. 1-6 stosuje się, jeżeli obowiązek sporządzenia lub publikacji przez zrzeszenie sprawozdań, o których mowa w ust. 1, nie wynika z odrębnych przepisów.

Art. 10.

1. Zrzeszenie spełniające warunki, o których mowa w art. 9 ust. 1, prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o plan finansowy.
2. Plan finansowy przyjmowany jest corocznie w terminie określonym w statucie albo umowie zrzeszenia.
3. Przepisy art. 9 ust. 4 – 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 11.

1. Zrzeszenia, o ile nie mają obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych, mają obowiązek posiadać i przechowywać dowody zakupu towarów, prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, wykaz wyposażenia oraz, odrębnie za każdy rok, ewidencję przychodów i rozchodów, zwaną dalej "ewidencją przychodów".
2. Ewidencja przychodów uwzględnia także przychody z tytułu składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku zrzeszenia, z ofiarności publicznej, dotacji oraz świadczenia na rzecz beneficjentów zrzeszenia.
3. Ewidencję przychodów oraz dowody, na podstawie których są dokonywane wpisy do ewidencji przychodów, a także dowody zakupu, o których mowa w ust. 1, należy przechowywać w miejscu wykonywania działalności gospodarczej zrzeszenia lub, jeżeli taka działalność nie jest prowadzona, w siedzibie zrzeszenia albo w biurze rachunkowym, któremu zostało powierzone prowadzenie ewidencji przychodów. Jeżeli prowadzenie ewidencji przychodów zostało powierzone biurowi rachunkowemu, zrzeszenie jest obowiązane w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy z biurowi rachunkowym zawiadomić o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego, wskazując w zawiadomieniu nazwę i adres biura oraz miejsce (adres) przechowywania ewidencji przychodów i dowodów związanych z jej prowadzeniem.
4. Wykazem wyposażenia obejmuje się rzeczowe składniki majątku związane z wykonywaną działalnością gospodarczą, niezaliczone do środków trwałych, których wartość początkowa przekracza 1.500 zł, zwane dalej "wyposażeniem".
5. Wykaz wyposażenia powinien zawierać co najmniej następujące dane: numer kolejny wpisu, datę nabycia, numer faktury lub rachunku, nazwę wyposażenia, cenę zakupu wyposażenia lub koszt wytworzenia, datę likwidacji, w tym również datę sprzedaży lub darowizny oraz przyczynę likwidacji wyposażenia.

6. Ewidencja przychodów spełniająca warunki dla ksiąg rachunkowych, podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ewidencji oraz rejestrów, do których prowadzenia, do celów podatkowych, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązani są podatnicy, jest księgą podatkową w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 12.

1. Wykorzystanie przez zrzeszenie środków publicznych niezgodnie z przeznaczeniem, wyklucza prawo otrzymania przez to zrzeszenie takich środków, przez kolejne 3 lata, licząc od dnia stwierdzenia nieprawidłowości.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku naruszenia obowiązku sporządzenia i publikacji sprawozdań, o których mowa w art. 9, prowadzenia działalności w oparciu o plan finansowy, o którym mowa w art. 10, lub obowiązku ewidencyjnego, o którym mowa w art. 11.
3. Przepis ust. 1 nie wyłącza odpowiedzialności osoby gospodarującej środkami publicznymi za naruszenie dyscypliny finansów publicznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, z późn. zm.⁵⁾).

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671, z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 44, poz. 362, Nr 57, poz. 466, Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 213, poz. 1652 i Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 57, poz. 355 i Nr 127, poz. 858.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 79, poz. 551, z 2009 r. Nr 19, poz. 101, Nr 157, poz. 1241 oraz Nr 223, poz. 1778.

Dział II

Stowarzyszenia i stowarzyszenia zwykłe

Rozdział 1

Przepisy wspólne

Art. 13.

1. Stowarzyszenia i stowarzyszenia zwykłe podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, zwanego dalej "Rejestrem".
2. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o zrzeszeniu, rozumie się przez to stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykłe.

Art. 14.

1. Jeżeli statut nie stanowi inaczej:
  - 1) członek ma prawo uczestniczyć w podejmowaniu uchwał przez zrzeszenie; członkowi przysługuje jeden głos podczas głosowań nad uchwałami;
  - 2) członkowi przysługuje bierne i czynne prawo wyborcze do władz zrzeszenia; w przypadku gdy członkiem jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, prawo wybieralności przysługuje osobie, która reprezentuje taki podmiot w zrzeszeniu.
2. W przypadku gdy przewidziane w statucie ograniczenia zasad, o których mowa w ust. 1, dotyczą więcej niż 20 % członków zrzeszenia, statut określa liczbę członków w każdej z grup ograniczeń.

Art. 15.

1. Statut może przewidywać nałożenie na członka obowiązku świadczenia osobistego lub rzeczowego na rzecz zrzeszenia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, statut określa:
  - 1) członka lub grupę członków obowiązanych do świadczenia;
  - 2) rodzaj i zakres świadczenia.
3. Statut stowarzyszenia może upoważniać walne zebranie członków albo zebranie delegatów do nakładania na członka lub grupę członków obowiązku świadczeń osobistych lub rzeczowych na rzecz stowarzyszenia. W upoważnieniu określa się rodzaje i zakres świadczeń, którymi można obciążyć członków lub grupę członków.

4. W przypadku stowarzyszeń zwykłych przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, z tym że nałożenie obowiązku świadczenia na członka wymaga zgody wszystkich członków stowarzyszenia.

Art. 16.

1. Jeżeli ustawa lub statut nie stanowią inaczej:
  - 1) władze zrzeszenia podejmują uchwały bezwzględną większością głosów obecnych na głosowaniu (więcej niż połowa głosów oddanych);
  - 2) odwołanie członka władzy zrzeszenia następuje w tym samym trybie, w którym nastąpiło jego powołanie;
  - 3) wyboru przewodniczącego władzy zrzeszenia o charakterze kolegialnym dokonuje ta władza.
2. W przypadku jeżeli ustawa nie określa większości głosów niezbędnej do podjęcia uchwały, statut może określić, iż uchwały podejmowane są większością głosów obecnych na głosowaniu (przy ustalaniu wyników głosowania głosy "wstrzymujące się" nie są brane pod uwagę) albo przyjąć inną niż wynikająca z ust. 1 pkt 1 większość kwalifikowaną niezbędną do podjęcia uchwały.

Art. 17.

1. Jeżeli władza zarządzająca jest kolegialna, a ustawa lub statut nie stanowią inaczej:
  - 1) członek władzy zarządzającej ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw zrzeszenia;
  - 2) członek władzy zarządzającej może prowadzić bez uprzedniej uchwały tej władzy sprawy nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności zrzeszenia; jeżeli sprawa przekracza zakres zwykłych czynności, wymagana jest uprzednia uchwała władzy zarządzającej albo walnego zebrania członków albo zebrania delegatów albo w przypadku stowarzyszenia zwykłego – zgoda wszystkich członków;
  - 3) do prowadzenia sprawy z zakresu zwykłych czynności zrzeszenia, której prowadzeniu sprzeciwi się choćby jeden z pozostałych członków władzy zarządzającej wymagana jest uprzednia uchwała władzy zarządzającej;
  - 4) uchwała władzy zarządzającej może być powzięta, jeżeli wszyscy jej członkowie zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu.
2. Jeżeli władza zarządzająca jest jednoosobowa, a ustawa lub statut nie stanowią inaczej, prowadzenie spraw przekraczających zakres zwykłych czynności, wymaga uprzedniej

uchwały walnego zebrania członków albo zebrania delegatów albo w przypadku stowarzyszenia zwykłego - zgody wszystkich członków.

Rozdział 2

Stowarzyszenia

Art. 18.

1. Podmioty, o których mowa w art. 2, w liczbie co najmniej 3, które zamierzają założyć stowarzyszenie, uchwalają statut.
2. W przypadku gdy liczba założycieli jest większa niż 15 i nie została powołana władza zarządzająca dla stowarzyszenia w organizacji, założyciele wybierają komitet założycielski.

Art. 19.

Statut określa w szczególności:

- 1) nazwę stowarzyszenia;
- 2) teren działania i siedzibę;
- 3) cele i sposoby ich realizacji;
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków;
- 5) sposób reprezentowania członka będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny;
- 6) władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu, kompetencje oraz czas trwania ich kadencji;
- 7) sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał;
- 8) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich;
- 9) zasady dokonywania zmian statutu;
- 10) sposób rozwiązania się stowarzyszenia;
- 11) przeznaczenie majątku stowarzyszenia pozostałego po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego.

Art. 20.

1. Założyciele, władza zarządzająca albo komitet założycielski składają do sądu rejestrowego wniosek o wpis do Rejestru wraz ze statutem i listą założycieli, a także protokół z wyboru władzy zarządzającej albo komitetu założycielskiego – o ile dokonano wyboru, a także informację o adresie siedziby stowarzyszenia.
2. Lista założycieli zawiera:
  - 1) imię i nazwisko (nazwę);
  - 2) datę urodzenia albo numer w Rejestrze;
  - 3) adres zamieszkania albo siedziby i adres do korespondencji;
  - 4) podpisy założycieli.
3. W przypadku gdy założycielem jest osoba prawna albo jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, do listy założycieli dołącza się dokumenty legitymujące do działania za tę osobę albo jednostkę.
4. W przypadku założycieli mających siedzibę poza Rzeczpospolitą Polską w liście założycieli należy wskazać numer założyciela we właściwym rejestrze albo ewidencji państwa, w którym założyciel ma siedzibę. Jeżeli w państwie, w którym założyciel ma siedzibę, nie przyznaje się numeru, do listy założycieli dołącza się oświadczenie potwierdzone przez notariusza, właściwy organ sądowy lub administracyjny kraju, w którym założyciel ten ma siedzibę, zawierające dane określone w ust. 2 pkt 1-3.

Art. 21.

1. Wniosek o wpis do Rejestru stowarzyszenia sąd rejestrowy rozpoznaje niezwłocznie, a rozstrzygnięcie powinno nastąpić nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.
2. Sąd rejestrowy doręcza:
  - 1) wojewodzie właściwemu ze względu na siedzibę stowarzyszenia – w przypadku stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego;
  - 2) staroście właściwemu ze względu na siedzibę stowarzyszenia – w przypadku stowarzyszeń innych niż wymienione w pkt 1- odpis wniosku, o którym mowa w ust. 1 wraz z załącznikami wymienionymi w art. 20 ust. 1.
3. Organ, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 albo 2, ma prawo przystąpić, za zgodą sądu rejestrowego, do postępowania jako zainteresowany.

Art. 22.

1. Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do Rejestru.
2. O wpisaniu stowarzyszenia do Rejestru sąd rejestrowy zawiadamia założycieli, władzę zarządzającą lub komitet założycielski.
3. Postępowanie w sprawach o wpis stowarzyszenia do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej w Rejestrze jest wolne od opłat sądowych.

Art. 23.

1. Od chwili uchwalenia statutu i powołania władzy zarządzającej stowarzyszenie może we własnym imieniu, jako stowarzyszenie w organizacji, nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane.
2. Do stowarzyszenia w organizacji w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące stowarzyszenia po jego wpisie do Rejestru.
3. Nazwa stowarzyszenia w organizacji powinna zawierać dodatkowe oznaczenie "w organizacji".
4. Z chwilą wpisu stowarzyszenia do Rejestru staje się ono podmiotem praw i obowiązków stowarzyszenia w organizacji.
5. Za zobowiązania stowarzyszenia w organizacji odpowiadają solidarnie stowarzyszenie i osoby, które działały w jego imieniu.
6. Członek stowarzyszenia w organizacji odpowiada solidarnie z podmiotami, o których mowa w ust. 5, za jego zobowiązania do wysokości określonej w statucie. Statut może wyłączyć taką odpowiedzialność.

Art. 24.

1. Sąd rejestrowy przed wydaniem postanowienia o wpisie stowarzyszenia do Rejestru, jeżeli uzna za niezbędne dokonanie dodatkowych ustaleń, wyznacza w tym celu posiedzenie wyjaśniające.
2. Na posiedzenie wyjaśniające sąd rejestrowy wzywa uczestników postępowania.

Art. 25.

Władza zarządzająca stowarzyszenia ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu. W sprawie wpisu do Rejestru zmiany statutu stosuje się odpowiednio przepisy o wpisie stowarzyszenia do tego Rejestru.

Art. 26.

1. Stowarzyszenie, które zamierza tworzyć terenowe jednostki organizacyjne, jest obowiązane określić w statucie:
  - 1) zasady tworzenia terenowej jednostki organizacyjnej;
  - 2) strukturę organizacyjną terenowej jednostki organizacyjnej;
  - 3) władze terenowej jednostki organizacyjnej oraz ich prawo do reprezentowania terenowej jednostki organizacyjnej i zaciągania zobowiązań.
2. Terenowa jednostka organizacyjna może uzyskać osobowość prawną, jeżeli statut to przewiduje.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, statut określa terenowe jednostki organizacyjne, które mogą uzyskać osobowość prawną albo warunki, które muszą być spełnione, aby terenowa jednostka organizacyjna mogła uzyskać taką osobowość.
4. Terenowa jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do Rejestru. Przepisy art. 20 – 22, art. 24 i art. 25 stosuje się odpowiednio.
5. Terenowa jednostka organizacyjna korzysta z osobowości prawnej w zakresie i w sposób określony w statucie.
6. Terenowa jednostka organizacyjna może, na zasadach i w trybie określonym w statucie, przyjmować regulamin określający szczegółową organizację i sposób działania tej jednostki.
7. Stowarzyszenie odpowiada za zobowiązania terenowej jednostki organizacyjnej na zasadach określonych w statucie. W przypadku gdy terenowa jednostka organizacyjna posiada osobowość prawną statut może ograniczyć albo wyłączyć taką odpowiedzialność.
8. O ile statut nie stanowi inaczej, członkowie stowarzyszenia mogą organizować się w grupy członkowskie inne aniżeli terenowe jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1. Statut może określać zasady tworzenia takich grup.

Art. 27.

1. Najwyższą władzą stowarzyszenia jest walne zebranie członków. W sprawach, w których statut nie określa właściwości władz stowarzyszenia, podejmowanie uchwał należy do walnego zebrania członków.
2. Statut może przewidywać zamiast walnego zebrania członków zebranie delegatów lub zastąpienie walnego zebrania członków zebraniem delegatów, jeżeli liczba członków przekroczy liczbę określoną w statucie. W takich przypadkach statut określa zasady wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.
3. Walne zebranie członków albo zebranie delegatów ma prawo odwołać członków innych władz stowarzyszenia, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 28.

Stowarzyszenie jest obowiązane posiadać władzę zarządzającą.

Art. 29.

Stowarzyszenie, w którym liczba członków jest większa niż 10 podmiotów, jest obowiązane posiadać organ badający sprawozdanie z działalności i sprawozdanie finansowe albo organ kontroli wewnętrznej, a gdy liczba członków przekracza 25 podmiotów - organ kontroli wewnętrznej.

Art. 30.

1. Jeżeli statut stowarzyszenia tak stanowi, stowarzyszenie może posiadać również inne niż wskazane w art. 27 – 29 władze.
2. Statut stowarzyszenia może upoważniać walne zebranie członków albo zgromadzenie delegatów do utworzenia władz, o których mowa w ust. 1.
3. W uchwale o utworzeniu władz, o których mowa w ust. 1, określa się ich kompetencje i zadania.

Art. 31.

1. Prawo kontroli służy każdemu członkowi. W tym celu członek lub członek z upoważnioną przez siebie osobą może w każdym czasie przeglądać księgi i dokumenty stowarzyszenia, sporządzać bilans dla swego użytku lub żądać wyjaśnień od władzy zarządzającej.

2. Statut stowarzyszenia posiadającego organ kontroli wewnętrznej może wyłączyć przysługujące członkowi prawo kontroli. W takim przypadku, prawo kontroli służy członkom organu kontroli wewnętrznej. Przepisy ust. 3 – 5 stosuje się.
3. Władza zarządzająca może odmówić członkowi wyjaśnień oraz udostępnienia do wglądu ksiąg i dokumentów stowarzyszenia, jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta je w celach sprzecznych z interesem stowarzyszenia i przez to wyrządzi stowarzyszeniu znaczną szkodę.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, członek może żądać rozstrzygnięcia sprawy uchwałą walnego zebrania członków albo zebrania delegatów. Uchwała powinna być powzięta w terminie miesiąca od dnia zgłoszenia żądania.
5. Członek, któremu odmówiono wyjaśnień lub wglądu do dokumentów bądź ksiąg stowarzyszenia, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie władzy zarządzającej do udzielenia wyjaśnień lub udostępnienia do wglądu dokumentów bądź ksiąg stowarzyszenia. Wniosek należy złożyć w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o uchwale lub od upływu terminu określonego w ust. 4, w przypadku niepowzięcia uchwały walnego zebrania członków albo zebrania delegatów w tym terminie.

Art. 32.

1. Sąd, na wniosek prokuratora, może:
  - 1) udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia;
  - 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia;
  - 3) rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie prawa lub postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.
2. Sąd rozpoznając wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, może na wniosek członka lub z własnej inicjatywy wydać zarządzenie tymczasowe o zawieszeniu w czynnościach władzy zarządzającej stowarzyszenia, wyznaczając zarządcę do prowadzenia bieżących spraw stowarzyszenia.
3. Rozpoznając wniosek o rozwiązanie stowarzyszenia, sąd może zobowiązać władze stowarzyszenia do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie i zawiesić postępowanie. W razie bezskutecznego upływu terminu, sąd, na wniosek prokuratora lub z własnej inicjatywy, podejmuje zawieszony postępowanie.

Art. 33.

1. W przypadku gdy stowarzyszenie nie posiada władzy zarządzającej zdolnej do działań prawnych, sąd, na wniosek członka lub organu kontroli wewnętrznej lub z własnej inicjatywy, ustanawia dla niego kuratora.
2. Kurator jest obowiązany do zwołania w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy walnego zebrania członków albo zebrania delegatów w celu wyboru władzy zarządzającej. Do czasu wyboru władzy zarządzającej, kurator reprezentuje stowarzyszenie w sprawach majątkowych wymagających bieżącego załatwienia.
3. Wynagrodzenie kuratora pokrywa się z majątku stowarzyszenia.

Art. 34.

1. Sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia, na wniosek członka lub organu kontroli wewnętrznej lub z własnej inicjatywy, w przypadku gdy:
  - 1) liczba członków stowarzyszenia zmniejszyła się poniżej liczby członków wymaganych do jego założenia;
  - 2) stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie lub statucie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż rok.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli członkowie podejmą uchwałę w sprawie przekształcenia stowarzyszenia w inną formę zrzeszenia i złożą wniosek o wpis do Rejestru albo, jeżeli ustawa tego wymaga, dokonają zgłoszenia do Ewidencji.

Art. 35.

Wnioski, o których mowa w art. 32 ust. 1 i art. 34 ust. 1, sąd rozpoznaje na rozprawie w postępowaniu rejestrowym.

Art. 36.

1. Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej.
2. Stowarzyszenie może otrzymywać dotacje na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

Art. 37.

1. W razie rozwiązania się stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały, likwidatorami stowarzyszenia są członkowie jego władzy zarządzającej, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, uchwała ostatniego walnego zebrania członków albo zebrania delegatów tego stowarzyszenia nie stanowi inaczej.
2. W razie rozwiązania stowarzyszenia przez sąd, zarządza on jego likwidację, wyznaczając likwidatora.

Art. 38.

1. Obowiązkiem likwidatora jest przeprowadzenie likwidacji w możliwie najkrótszym czasie, w sposób zabezpieczający majątek likwidowanego stowarzyszenia przed nieuzasadnionym uszczupleniem.
2. Likwidator w szczególności powinien:
  - 1) zawiadomić sąd o wszczęciu likwidacji i wyznaczeniu likwidatora, z podaniem swego nazwiska, imienia i miejsca zamieszkania, jeżeli sąd nie działa z własnej inicjatywy;
  - 2) dokonywać czynności prawnych niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji, podając do publicznej wiadomości o wszczęciu postępowania likwidacyjnego;
  - 3) po zakończeniu likwidacji zgłosić sądowi wniosek o wykreślenie stowarzyszenia z Rejestru;
  - 4) podzielić majątek pozostały po likwidacji zgodnie z postanowieniami statutu.
3. Jeżeli likwidacja nie zostanie zakończona w ciągu roku od dnia jej zarządzenia, likwidatorzy przedstawiają przyczyny opóźnienia sądowi, który w razie uznania opóźnienia za usprawiedliwione przedłuża termin likwidacji lub zarządza zmianę likwidatorów.

Art. 39.

Majątek zlikwidowanego stowarzyszenia przeznacza się na cel określony w statucie lub w uchwale walnego zebrania członków albo zebrania delegatów o likwidacji stowarzyszenia. W przypadku braku uchwały w tej sprawie sąd orzeka o przeznaczeniu majątku na określony cel społeczny.

Art. 40.

Koszty likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanego stowarzyszenia.

Rozdział 3

Stowarzyszenia zwykłe

Art. 41.

1. Podmioty, o których mowa w art. 2, w liczbie co najmniej 3, które zamierzają założyć stowarzyszenie zwykłe, uchwalają statut.
2. Statut określa w szczególności:
  - 1) nazwę stowarzyszenia zwykłego;
  - 2) teren działania i siedzibę;
  - 3) cele i sposoby ich realizacji;
  - 4) sposób reprezentowania członka będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny;
  - 5) sposób reprezentacji, jeżeli powołano władzę zarządzającą;
  - 6) zasady odpowiedzialności majątkowej członka;
  - 7) zasady dokonywania zmian statutu;
  - 8) sposób rozwiązywania się stowarzyszenia zwykłego.

Art. 42.

1. Wniosek o wpis stowarzyszenia zwykłego do Rejestru ma prawo złożyć każdy z założycieli.
2. W przypadku powołania władzy zarządzającej wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa ta władza.
3. Wniosek o wpis stowarzyszenia zwykłego do Rejestru składa się wraz ze statutem i listą założycieli oraz informacją o tymczasowej siedzibie stowarzyszenia zwykłego. Przepisy art. 20 ust. 2 - 4 stosuje się.
4. Członek albo władza zarządzająca stowarzyszenia zwykłego ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu. W sprawie wpisu do Rejestru zmiany statutu stosuje się odpowiednio przepisy o wpisie stowarzyszenia zwykłego do tego Rejestru.

Art. 43.

Stowarzyszenie zwykłe z chwilą wpisu do Rejestru uzyskuje zdolność prawną.

Art. 44.

1. Jeżeli statut tak stanowi, stowarzyszenie zwykle może posiadać władzę zarządzającą.
2. Stowarzyszenie zwykle, w którym liczba członków jest większa niż 10, jest obowiązane posiadać władzę zarządzającą.
3. Jeżeli statut tak stanowi, stowarzyszenie zwykle, w którym liczba członków jest większa niż 10, może posiadać organ kontroli wewnętrznej lub organ badający sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z działalności.
4. Stowarzyszenie zwykle, w którym liczba członków jest większa niż 25, jest obowiązane posiadać organ kontroli wewnętrznej.

Art. 45.

Odwołanie członków władz stowarzyszenia zwykłego, o których mowa w art. 44, wymaga zgody wszystkich członków, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 46.

1. Członek ma prawo reprezentować stowarzyszenie zwykle we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych, chyba że stowarzyszenie zwykle posiada władzę zarządzającą albo statut stanowi inaczej.
2. Prawa reprezentowania stowarzyszenia zwykłego nie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich.

Art. 47.

1. Wierzyciel stowarzyszenia zwykłego może prowadzić egzekucję z majątku członka w przypadku gdy egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna. Nie dotyczy to zobowiązań stowarzyszenia zwykłego w organizacji powstałych przed wpisem do Rejestru.
2. Jeżeli stowarzyszenie zwykle posiada władzę zarządzającą, statut może ograniczyć subsydiarną odpowiedzialność majątkową członka do kwoty w nim ustalonej.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, jeżeli egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna, wierzyciel stowarzyszenia zwykłego prowadzi egzekucję z majątków członków władzy zarządzającej oraz z majątku członka do kwoty ustalonej w statucie.

Art. 48.

1. Członek ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw stowarzyszenia zwykłego, chyba że stowarzyszenie zwykłe posiada władzę zarządzającą albo statut stanowi inaczej.
2. Prowadzenie spraw przekraczających zakres zwykłych czynności wymaga uprzedniej zgody wszystkich członków tego stowarzyszenia.
3. Statut może uzależnić prowadzenie określonych spraw nieprzekraczających zakresu zwykłych czynności od uprzedniej zgody pozostałych członków tego stowarzyszenia albo zgody członków władzy zarządzającej.

Art. 49.

Do stowarzyszenia zwykłego stosuje się odpowiednio art. 21, art. 22 ust. 2 i 3, art. 23, art. 24 oraz art. 31 – 40.

Dział III

Zrzeszenia nierejestrowe i porozumienia partnerskie

Rozdział 1

Przepisy wspólne

Art. 50.

Zrzeszenia nierejestrowe i porozumienia partnerskie podlegają obowiązkowi zgłoszenia do Ewidencji Zrzeszeń Nierejestrowych i Porozumień Partnerskich, w przypadku gdy umowa przewiduje możliwość korzystania przez te zrzeszenia ze środków publicznych, prowadzenia zbiorów publicznych lub korzystania ze środków pochodzących z takich zbiorów.

Art. 51.

1. Tworzy się Ewidencję Zrzeszeń Nierejestrowych i Porozumień Partnerskich, zwaną dalej "Ewidencją".
2. Ewidencję prowadzi w systemie teleinformatycznym minister właściwy do spraw administracji publicznej.
3. Ewidencja jest jawna.

4. Ewidencja udostępniona jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra ją prowadzącego.
5. Wpis do Ewidencji dokonywany jest na podstawie zgłoszenia przy użyciu formularza elektronicznego dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra prowadzącego Ewidencję.
6. Ewidencja zawiera następujące dane:
  - 2) formę zrzeczenia;
  - 3) imiona i nazwiska (nazwę) stron, nazwę o ile zrzeczenie ją posiada;
  - 4) adres zamieszkania lub adres siedziby stron oraz adres do korespondencji, o ile jest inny niż adresy stron;
  - 5) adres poczty elektronicznej zrzeczenia oraz jego strony internetowej, o ile takie posiada;
  - 6) datę utworzenia zrzeczenia i czas na jaki je utworzono, o ile został on określony;
  - 7) sposób reprezentacji zrzeczenia;
  - 8) cele i zakres działalności zrzeczenia.
7. W przypadku uzyskania przez zrzeczenie środków, o których mowa w art. 50, zrzeczenie obowiązane jest dokonać zgłoszenia aktualizacyjnego, w którym wskaże pochodzenie, rodzaj, wysokość i przeznaczenie tych środków. Dane zawarte w zgłoszeniu aktualizacyjnym wpisuje się do Ewidencji.
8. Zgłoszenie uznaje się za dokonane w chwili otrzymania przez zgłaszającego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej wygenerowanego przez system teleinformatyczny potwierdzenia zgłoszenia.
9. Wpis do Ewidencji jest nieodpłatny.
10. Wpisem do Ewidencji jest również wykreślenie z Ewidencji.
11. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłoszenia i dokonywania wpisów w Ewidencji, w tym wzór elektronicznego formularza zgłoszenia, sposób aktualizacji danych zawartych w Ewidencji, w tym wzór elektronicznego formularza zgłoszenia aktualizacyjnego, oraz sposób prowadzenia Ewidencji, uwzględniając konieczność zapewnienia powszechnej dostępności formularzy, aktualności danych zawartych w Ewidencji oraz uproszczenia procedury zgłaszania, w szczególności system teleinformatyczny powinien uniemożliwić dokonanie zgłoszenia niekompletnego.

Rozdział 2

Zrzeszenia nierejestrowe

Art. 52.

1. Podmioty, o których mowa w art. 2, w liczbie co najmniej 3, które zamierzają założyć zrzeszenie nierejestrowe, zawierają umowę.
2. Przez umowę strony zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu niegospodarczego przez działanie w sposób oznaczony.
3. Umowa może być zawarta na czas oznaczony.
4. Umowa określa w szczególności:
  - 1) strony umowy;
  - 2) datę zawarcia umowy i czas na jaki została zawarta, o ile został on określony;
  - 3) teren działania zrzeszenia nierejestrowego;
  - 4) cele i sposoby ich realizacji;
  - 5) sposób reprezentowania zrzeszenia nierejestrowego;
  - 6) rodzaj i wysokość wkładów oraz sposób ich wniesienia;
  - 7) zasady zaciągania zobowiązań przez zrzeszenie nierejestrowe;
  - 8) zasady odpowiedzialności majątkowej stron umowy, w tym udział strony w stratach;
  - 9) przeznaczenie zysku zrzeszenia nierejestrowego, jeżeli zrzeszenie nierejestrowe zamierza prowadzić działalność gospodarczą;
  - 10) zasady dokonywania zmian umowy;
  - 11) sposób rozwiązania umowy;
  - 12) przeznaczenie majątku rozwiązanego zrzeszenia nierejestrowego.
5. Umowa powinna być zawarta w formie pisemnej.

Art. 53.

1. W przypadku gdy zrzeszenie nierejestrowe podlega obowiązkowi zgłoszenia do Ewidencji, stosownego zgłoszenia ma prawo dokonać każda ze stron umowy.
2. Zgłoszenia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy pod rygorem jej nieważności.
3. W przypadku gdy możliwość korzystania ze środków, o których mowa w art. 50, zostanie przewidziana w aneksie do umowy przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.
4. Od chwili określonej w art. 51 ust. 8 zrzeszenie nierejestrowe ma prawo korzystać ze środków, o których mowa w art. 50.

5. Przepis ust. 1 stosuje się do zgłoszenia do Ewidencji rozwiązania zrzeczenia nierejestrowego.

Art. 54.

Majątek zrzeczenia nierejestrowego powstaje z wkładów, składek, darowizn, dochodów z własnej działalności, ofiarności publicznej oraz ze środków publicznych.

Art. 55.

Majątek zrzeczenia nierejestrowego stanowi współwłasność łączną stron umowy.

Art. 56.

Za zobowiązania zrzeczenia nierejestrowego strony umowy odpowiadają solidarnie, chyba że umowa stanowi inaczej.

Art. 57.

1. Każda ze stron umowy jest uprawniona i zobowiązana do prowadzenia spraw zrzeczenia nierejestrowego, chyba że umowa stanowi inaczej.
2. Umowa może przewidywać, iż do prowadzenia spraw zrzeczenia, które nie przekraczają zakresu zwykłych czynności potrzebna jest uchwała pozostałych stron umowy. Nie dotyczy to czynności, której zaniechanie mogłoby narazić zrzeczenie na niepowetowane straty.
3. Każda ze stron umowy jest uprawniona do reprezentowania zrzeczenia nierejestrowego w takich granicach, w jakich jest uprawniona do prowadzenia jego spraw, chyba że umowa stanowi inaczej.
4. Umowa może przewidywać, że zobowiązania mogą zaciągać wyłącznie strony wskazane w umowie, do wysokości kwoty ustalonej umową, na rachunek i w imieniu stron umowy.

Art. 58.

1. W przypadku umowy zawartej na czas nieoznaczony każda ze stron umowy może od niej odstąpić z 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia.
2. W przypadku gdy zrzeczenie prowadzi działalność gospodarczą wypowiedzenie powinno nastąpić najpóźniej na 3 miesiące przed końcem roku obrachunkowego.
3. Umowa może przewidywać możliwość wypowiedzenia umowy również w przypadku gdy była ona zawarta na czas oznaczony.

4. Stronie, która wystąpiła ze zrzeczenia nierejestrowego nie zwraca się wniesionego przez nią wkładu.

Art. 59.

1. Zrzeszenie nierejestrowe ulega rozwiązaniu w przypadku gdy liczba stron umowy zmniejszyła się poniżej liczby stron wymaganych do jego założenia.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli pozostałe strony umowy podejmą uchwałę w sprawie przekształcenia zrzeczenia nierejestrowego w porozumienie partnerskie i dokonają zgłoszenia do Ewidencji, jeżeli ustawa tego wymaga.

Art. 60.

Z ważnych powodów, w szczególności jeżeli zrzeszenie nierejestrowe nie jest zdolne do działań prawnych, każda ze stron umowy może żądać rozwiązania umowy przez sąd.

Art. 61.

1. Od chwili rozwiązania zrzeczenia nierejestrowego do wspólnego majątku stron stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych.
2. Majątek pozostały po zapłaceniu długów zrzeczenia nierejestrowego przeznaczony jest na cel określony w umowie.
3. Wkłady stron umowy nie podlegają zwrotowi.

Art. 62.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale do umowy, o której mowa w art. 52 ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny dotyczące spółki cywilnej.

Rozdział 3

Porozumienia partnerskie

Art. 63.

1. Podmioty, o których mowa w art. 2, w liczbie co najmniej 2, które zamierzają zrzeszyć się w formie porozumienia partnerskiego, zawierają umowę.

2. Przez umowę porozumienia partnerskiego strony zobowiązują się współdziałać w realizacji określonego celu społecznego. Jedna umowa może dotyczyć realizacji więcej niż jednego celu społecznego.
3. Z tytułu realizacji umowy stronom nie przysługuje wynagrodzenie.
4. Umowa może być zawarta się na czas oznaczony lub nieoznaczony.
5. Umowa określa w szczególności:
  - 1) strony umowy;
  - 2) cel i sposób jego realizacji;
  - 3) miejsce działalności;
  - 4) czas obowiązywania umowy;
  - 5) zasady finansowania kosztów realizacji umowy, w tym udział stron w finansowaniu kosztów;
  - 6) zasady prowadzenia spraw porozumienia partnerskiego;
  - 7) zasady zaciągania zobowiązań w celu realizacji umowy;
  - 8) zasady nabywania mienia w związku z realizacją umowy;
  - 9) zasady dokonywania zmian umowy;
  - 10) sposób rozwiązania umowy.
6. Umowa powinna być zawarta w formie pisemnej.
7. Jeżeli porozumienie partnerskie podlega obowiązkowi zgłoszenia do Ewidencji stosuje się art. 53.
8. Do porozumienia partnerskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 58 ust. 1 – 3.

Art. 64.

1. Jeżeli umowa tak stanowi, każda ze stron umowy może zaciągać zobowiązania w celu realizacji umowy.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, umowa określa maksymalną wartość zobowiązań, które może zaciągnąć strona.
3. Za zobowiązania, o których mowa w ust. 1, strony umowy odpowiadają solidarnie.

Art. 65.

Mienie nabyte w związku z realizacją umowy stanowi współwłasność w częściach ułamkowych stron umowy.

Art. 66.

1. Porozumienie partnerskie ulega rozwiązaniu w przypadku:
  - 1) odstąpienia od umowy przez jedną ze stron;
  - 2) zrealizowania celu umowy;
  - 3) upływu czasu na jaki umowa została zawarta.
2. Strony mogą postanowić o kontynuowaniu porozumienia partnerskiego.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, stosuje się art. 63.

Dział IV

Przekształcanie, łączenie i podział zrzeszeń

Rozdział 1

Przekształcanie

Art. 67.

Zrzeszenia, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 – 3, mogą przekształcić się w inną przewidzianą w art. 1 ust. 2 pkt 1 – 3 formę zrzeszenia, o ile spełnią warunki przewidziane dla tej formy zrzeszenia, chyba że statut albo umowa stanowią inaczej.

Art. 68.

1. Przekształcenie stowarzyszenia w inną formę zrzeszenia staje się skuteczne z chwilą dokonania stosownego wpisu do Rejestru. Wniosek wnosi władza zarządzająca stowarzyszenia.
2. Do przekształcenia stowarzyszenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące powstania zrzeszenia, o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.
3. Zrzeszeniu powstałemu w drodze przekształcenia stowarzyszenia, przysługują wszelkie prawa i obowiązki przekształconego stowarzyszenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.
4. Zrzeszenie powstałe w drodze przekształcenia stowarzyszenia zachowuje członkostwo i wynikające z niego prawa i obowiązki w izbach, związkach i innych organizacjach, których jest członkiem. Przepis ten nie dotyczy związku zrzeszeń, o którym mowa w art. 8 ust. 1.

Art. 69.

1. Przekształcenie stowarzyszenia wymaga:
  - 1) sporządzenia planu przekształcenia stowarzyszenia obejmującego co najmniej ustalenie wartości bilansowej majątku stowarzyszenia przekształcanego na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie członkom planu przekształcenia, wraz z załącznikami;
  - 2) uchwały powziętej przez walne zebranie członków albo zebranie delegatów;
  - 3) zawarcia umowy albo uchwalenia statutu stowarzyszenia zwykłego.
2. Plan przekształcenia sporządza władza zarządzająca stowarzyszenia, chyba że statut stanowi inaczej.
3. Plan przekształcenia sporządza się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Do planu przekształcenia należy dołączyć:
  - 1) projekt uchwały w sprawie przekształcenia stowarzyszenia, określającej w szczególności formę zrzeszenia, w którą stowarzyszenie ma być przekształcone;
  - 2) projekt umowy albo statutu stowarzyszenia zwykłego;
  - 3) wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) stowarzyszenia;
  - 4) sprawozdanie finansowe dla celów przekształcenia sporządzone na dzień, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
5. W przypadku gdy wartość bilansowa netto majątku stowarzyszenia przekształcanego przekracza kwotę 50.000 zł plan przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, podlega badaniu przez biegłego rewidenta w zakresie poprawności i rzetelności.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, opinię biegłego rewidenta dołącza się do planu przekształcenia.

Art. 70.

1. Władza zarządzająca zawiadamia członków o zamiarze przekształcenia stowarzyszenia nie później niż na miesiąc przed dniem planowanego walnego zebrania członków albo zebrania delegatów, na którym rozpatrywany będzie projekt uchwały w sprawie przekształcenia stowarzyszenia, chyba że statut określi inny termin.
2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać istotne elementy planu przekształcenia oraz opinii biegłego rewidenta.
3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dołącza się projekt uchwały w sprawie przekształcenia stowarzyszenia oraz projekt umowy albo statutu stowarzyszenia zwykłego.

4. Członkowie mają prawo przeglądać w lokalu stowarzyszenia plan przekształcenia i dotyczącą go opinię biegłego rewidenta.

Art. 71.

Uchwałę w sprawie przekształcenia stowarzyszenia walne zebranie członków albo zebranie delegatów podejmuje jednogłośnie, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 72.

Koszty przekształcenia pokrywa się z majątku przekształcanego stowarzyszenia.

Art. 73.

Do przekształcenia stowarzyszenia zwykłego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące przekształcenia stowarzyszenia, z tym że:

- 1) w przypadku przekształcenia stowarzyszenia zwykłego, w którym nie powołano władzy zarządzającej, plan przekształcenia przygotowują wszyscy członkowie prowadzący sprawy stowarzyszenia zwykłego, chyba że statut stanowi inaczej;
- 2) ustalenia wartości bilansowej netto majątku stowarzyszenia zwykłego dokonuje się na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym podjęta będzie uchwała w sprawie przekształcenia stowarzyszenia zwykłego;
- 3) sprawozdanie finansowe dla celów przekształcenia sporządza się na dzień, o którym mowa w pkt 2;
- 4) uchwałę w sprawie przekształcenia członkowie podejmują jednogłośnie, chyba że statut stanowi inaczej;
- 5) przepisu art. 70 nie stosuje się.

Art. 74.

1. Zrzeszenie nierejestrowe może być przekształcone w inne zrzeszenie, chyba że umowa stanowi inaczej.
2. Do przekształcenia zrzeszenia nierejestrowego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące przekształcenia stowarzyszenia zwykłego.

Rozdział 2

Łączenie

Art. 75.

1. Stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykłe może łączyć się z innym stowarzyszeniem albo stowarzyszeniem zwykłym.
2. W przypadku łączenia stowarzyszenia ze stowarzyszeniem zwykłym, stowarzyszenie zwykłe nie może być stowarzyszeniem przejmującym albo stowarzyszeniem nowo utworzonym.
3. Nie może łączyć się zrzeszenie w likwidacji, w którym rozpoczęto podział majątku.

Art. 76.

1. Połączenie może być dokonane przez:
  - 1) przeniesienie całego majątku zrzeszenia przejmowanego na inne stowarzyszenie;
  - 2) utworzenie nowego stowarzyszenia, na które przechodzi majątek łączących się stowarzyszeń.
2. Połączenie stowarzyszenia wymaga powzięcia uchwały w sprawie połączenia przez walne zgromadzenie członków albo zebranie delegatów, a w przypadku stowarzyszenia zwykłego przez członków tego stowarzyszenia.

Art. 77.

1. Zrzeszenie przejmowane albo zrzeszenia łączące się przez utworzenie nowego stowarzyszenia zostają rozwiązane bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego w dniu wykreślenia z Rejestru.
2. Połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do Rejestru.
3. Sąd rejestrowy dokonuje wpisu, o którym mowa w ust. 2, na podstawie zgłoszonej do niego uchwały o połączeniu.
4. Zgłoszenia uchwały o połączeniu dokonuje władza zarządzająca każdego z łączonych zrzeszeń, a w przypadku stowarzyszenia zwykłego, w którym nie powołano władzy zarządzającej – wszyscy członkowie prowadzący sprawy tego stowarzyszenia, chyba że statuty łączonych zrzeszeń stanowią inaczej.

5. Przepis art. 507 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz.1037, z późn. zm.⁶⁾) stosuje się odpowiednio.
6. Wpis, o którym mowa w ust. 2, wywołuje skutek wykreślenia z Rejestru zrzeszenia przejmowanego albo zrzeszeń łączących się przez zawiązanie nowego stowarzyszenia.
7. Wykreślenie z Rejestru zrzeszeń łączących się przez utworzenie nowego stowarzyszenia nie może nastąpić przed dniem wpisania do tego Rejestru nowego stowarzyszenia.
8. Wykreślenie z Rejestru, o którym mowa w ust. 6, następuje z urzędu.

Art. 78.

1. Stowarzyszenie przejmujące albo stowarzyszenie powstałe wskutek łączenia wstępuje z dniem wpisania połączenia do Rejestru we wszystkie prawa i obowiązki zrzeszenia przejmowanego albo zrzeszeń łączących się przez utworzenie nowego stowarzyszenia.
2. Przepisy art. 494 § 3 i 4, art. 495, art. 496 § 1 oraz art. 526 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych stosuje się odpowiednio.
3. Członkowie łączącego się stowarzyszenia zwykłego odpowiadają za zobowiązania stowarzyszenia zwykłego powstałe przed dniem wpisu do Rejestru, przez okres 3 lat licząc od tego dnia, na dotychczasowych zasadach.

Art. 79.

1. Łączące się zrzeszenia uzgadniają wspólny plan połączenia.
2. Plan połączenia przyjmują władze zarządzające łączonych zrzeszeń, a w przypadku stowarzyszenia zwykłego, w którym nie powołano władzy zarządzającej – wszyscy członkowie prowadzący sprawę tego stowarzyszenia, chyba że statuty łączonych zrzeszeń stanowią inaczej.
3. Plan połączenia sporządza się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Plan połączenia zawiera co najmniej:
  - 1) sposób łączenia;
  - 2) ustalenie wartości majątku łączących się zrzeszeń; wartość majątku ustala się na dzień określony w art. 69 ust. 1 pkt 1 albo art. 73 pkt 2.
5. Do planu połączenia należy dołączyć:

---

⁶⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276, z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 208, poz. 1540, z 2008 r. Nr 86, poz. 524, Nr 118, poz. 747, Nr 217, poz. 1381 i Nr 231, poz. 1547 oraz z 2010 r. Nr 13, poz. 69, Nr 42, poz. 341 i Nr 104, poz. 860.

- 1) projekt uchwały o połączeniu zrzeszeń;
  - 2) projekt statutu stowarzyszenia przejmującego albo statutu stowarzyszenia nowo utworzonego;
  - 3) wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) łączonych zrzeszeń;
  - 4) sprawozdania finansowe łączonych zrzeszeń dla celów połączenia sporządzone na dzień, o którym mowa w ust. 4 pkt 2.
6. W przypadku gdy wartość bilansowa netto co najmniej jednego z łączących się zrzeszeń przekracza kwotę 50.000 zł przepisy art. 69 ust. 5 i 6 stosuje się.
7. Plan połączenia powinien być zgłoszony do sądu rejestrowego łączących się zrzeszeń; zgłoszenia dokonują podmioty sporządzające plan połączenia.

Art. 80.

W przypadku łączenia się stowarzyszeń zwykłych, z których żadne nie korzysta ze środków publicznych, przygotowanie planu połączenia nie jest obowiązkowe, chyba że ze statutu co najmniej jednego z łączonych stowarzyszeń zwykłych wynika taki obowiązek.

Art. 81.

Do połączenia zrzeszenia stosuje się odpowiednio art. 70 - 72 oraz art. 73 pkt 4 i 5.

Rozdział 3

Podział

Art. 82.

1. Stowarzyszenie można podzielić na dwa lub więcej stowarzyszeń.
2. Stowarzyszenie w likwidacji, w którym rozpoczęto podział majątku, nie może dzielić się.

Art. 83.

1. Podział może być dokonany przez zawiązanie nowych stowarzyszeń, na które przechodzi cały majątek stowarzyszenia dzielonego.
2. Do podziału stowarzyszenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące utworzenia stowarzyszenia, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 84.

1. Stowarzyszenie dzielone zostaje rozwiązane bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego w dniu wykreślenia z Rejestru.
2. Podział następuje z dniem wpisania podziału do Rejestru.
3. Sąd rejestrowy dokonuje wpisu, o którym mowa w ust. 2, na podstawie zgłoszonej do niego uchwały o podziale.
4. Zgłoszenia uchwały o podziale dokonuje władza zarządzająca dzielonego stowarzyszenia, chyba że statut stanowi inaczej.
5. Wpis, o którym mowa w ust. 2, wywołuje skutek wykreślenia stowarzyszenia dzielonego z Rejestru.
6. Wykreślenie z Rejestru stowarzyszenia dzielonego nie może nastąpić przed dniem wpisania do tego Rejestru stowarzyszeń utworzonych w związku z podziałem.
7. Wykreślenie z Rejestru, o którym mowa w ust. 5, następuje z urzędu.

Art. 85.

1. Stowarzyszenia utworzone w związku z podziałem wступują z dniem określonym w art. 84 ust. 1 w prawa i obowiązki stowarzyszenia dzielonego określone w planie podziału.
2. Do składników majątku stowarzyszenia dzielonego nieprzypisanych w planie podziału określonego nowo utworzonemu stowarzyszeniu stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych. Udział nowo utworzonego stowarzyszenia we współwłasności jest proporcjonalny do wartości aktywów netto przypadających każdemu z nowo utworzonych stowarzyszeń w planie podziału.
3. Za zobowiązania stowarzyszenia dzielonego nieprzypisane w planie podziału stowarzyszeniom nowo utworzonym, stowarzyszenia te odpowiadają solidarnie.

Art. 86.

Przepisy art. 531 § 4 i 5 oraz art. 542 § 5 i 6, art. 544 oraz art. 545 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych stosuje się odpowiednio.

Art. 87.

1. Plan podziału sporządza władza zarządzająca stowarzyszenia dzielonego, chyba że statut stanowi inaczej. Przepisy art. 70 – 72 stosuje się odpowiednio.
2. Plan podziału sporządza się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 88.

1. Plan podziału powinien zawierać co najmniej:
  - 1) ustalenie wartości bilansowej majątku stowarzyszenia dzielonego na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie członkom planu podziału;
  - 2) dokładny opis i podział składników majątku przypadających stowarzyszeniom nowo utworzonym.
2. Do planu podziału należy dołączyć:
  - 1) projekt uchwały w sprawie podziału;
  - 2) projekty statutów stowarzyszeń nowo utworzonych;
  - 3) wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) stowarzyszenia dzielonego;
  - 4) sprawozdanie finansowe dla celów podziału sporządzone na dzień, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
3. W przypadku gdy wartość bilansowa netto stowarzyszenia dzielonego przekracza kwotę 50.000 zł przepisy art. 69 ust. 5 i 6 stosuje się.
4. Plan podziału podlega zgłoszeniu do sądu rejestrowego. Zgłoszenia dokonuje podmiot sporządzający plan podziału.

Dział V

Przepisy zmieniające

Art. 89.

W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 39, poz. 311, z późn. zm.⁷⁾) w art. 6 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może powierzyć fundacjom, zrzeszeniom i instytucjom społecznym, za ich zgodą, obowiązek utrzymania grobów i cmentarzy wojennych."

---

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1959 r. Nr 11, poz. 62, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2005 r. Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1462 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1041.

Art. 90.

W ustawie z dnia 1 grudnia 1961 r. o izbach morskich (Dz. U. z 2009 r. Nr 69, poz. 599) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Pełnomocnikiem może być adwokat, radca prawny, pracownik zainteresowanego, członek związku zawodowego lub zrzeszenia osób posiadających kwalifikacje zawodowe w żegludze morskiej."

Art. 91.

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 40 otrzymuje brzmienie:

"Art. 40. Powództwo ze stosunku członkostwa spółdzielni, spółki lub zrzeszenia wytacza się wyłącznie według miejsca ich siedziby.";

2) w art. 1163 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zapisów na sąd polubowny zawartych w statucie spółdzielni lub zrzeszenia."

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz.

Art. 92.

W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.⁹⁾) w art. 20 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym, wynikających z decyzji z zakresu administracji rządowej wydanych przez przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne, spółdzielnie, a także przez zrzeszenia, organizacje zawodowe i samorządowe oraz inne organizacje społeczne jest wojewoda."

Art. 93.

W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 65 ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

"6. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej mogą wstępować do zrzeszeń i innych organizacji działających poza wojskiem oraz brać udział w działalności zrzeszeń i innych organizacji, do których należeli w chwili powołania do tej służby, tylko za zezwoleniem przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku.

7. Działalność partii politycznych oraz zrzeszeń i innych organizacji na terenie jednostek (instytucji) wojskowych określają odrębne ustawy, z tym że na terenie jednostek (instytucji) wojskowych nie mogą być tworzone i nie mogą działać środowiskowe zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające żołnierzy w czynnej służbie wojskowej."

Art. 94.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 9g w ust. 11a pkt 8 otrzymuje brzmienie:

1571 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 157, poz. 1119 i Nr 187, poz. 1381, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 115, poz. 794, Nr 176, poz. 1243 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 209, poz. 1318 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 39, poz. 308, Nr 157, poz. 1241 oraz Nr 201, poz. 1540.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 277, poz. 2742, z 2005 r. Nr 180, poz. 1496, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 107, poz. 732 i Nr 176, poz. 1242, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 180, poz. 1109, Nr 206, poz. 1288, Nr 208, poz. 1308 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 97, poz. 801, Nr 161, poz. 1278 i Nr 190, poz. 1474.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800 i Nr 213, poz. 1650.

"8) uzyskała rekomendację, zawierającą opis dorobku zawodowego nauczyciela lub nauczyciela akademickiego, wydaną przez instytucję lub zrzeszenie działające w systemie oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki lub na ich rzecz albo nauczycielski związek zawodowy, a w przypadku nauczycieli zatrudnionych w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych - pisemną opinię wraz z uzasadnieniem wystawioną przez instytucję lub zrzeszenie działające w systemie pomocy społecznej albo nauczycielski związek zawodowy."

Art. 95.

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109, z późn. zm.¹²⁾) w art. 76 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Pomocy nieletnim mogą udzielać również zrzeszenia, fundacje i organizacje społeczne, których celem jest pomoc w społecznej readaptacji nieletniego, oraz osoby godne zaufania."

Art. 96.

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) udzielanie merytorycznej pomocy samorządom, instytucjom, zrzeszeniom i osobom fizycznym, realizującym zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, oraz zlecenie i finansowanie realizacji tych zadań;"

2) w art. 4¹ w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) wspomaganie działalności instytucji, zrzeszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;"

---

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 58, poz. 542, z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 i Nr 223, poz. 2217, z 2005 r. Nr 169, poz. 1413, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 144, poz. 1175.

Art. 97.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 17 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. W składzie Rady Prasowej powinny być reprezentowane zrzeszenia i związki dziennikarskie lub zrzeszające dziennikarzy."

Art. 98.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

"Organizacje kościelne, katolickie oraz zrzeszenia katolików";

2) w art. 34 w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Do organizacji kościelnych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)";

3) w art. 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do organizacji katolickich stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach, z tym że:

- 1) władzy kościelnej przysługuje prawo cofnięcia aprobaty, o której mowa w ust. 1,
- 2) wystąpienie do sądu z wnioskiem o rozwiązanie zrzeszenia wymaga uzgodnienia w Komisji Wspólnej,
- 3) w przypadku likwidacji organizacji katolickiej do jej majątku stosuje się odpowiednio przepisy o majątku zlikwidowanych kościelnych osób prawnych, chyba że ich statut stanowi inaczej."

Art. 99.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2005 r. Nr 231, poz. 1965 oraz z 2009 r. Nr 98, poz. 817) wprowadza się następujące zmiany:

---

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590.

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 55, poz. 321 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 95, poz. 425 i Nr 107, poz. 459, z 1993 r. Nr 7, poz. 34, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2004 r. Nr 68, poz. 623 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1710.

1) w art. 29 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"W stosunku do organizacji tworzonych na podstawie art. 19 pkt 14, jeżeli nie mają osobowości prawnej, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U Nr..., poz. ...).";

2) w art. 36 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Do obowiązków likwidatora stosuje się odpowiednio art. 38 ustawy z dnia ... o zrzeszeniach."

Art. 100.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027, z późn. zm.¹⁶⁾) w art. 45 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Główny Geodeta Kraju powołuje komisję do spraw uprawnień zawodowych z udziałem przedstawicieli zrzeszeń społeczno-zawodowych działających w dziedzinie geodezji i kartografii, a także prowadzi centralny rejestr osób posiadających uprawnienia zawodowe."

Art. 101.

W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 35, poz. 194 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 169 i 770) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

"Art. 7a. 1. Zawodowe samorządowe organizacje, o których mowa w art. 2, mogą przekształcić się w stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykle w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) na zasadach w niej określonych. Do przekształcenia stosuje się odpowiednio przepisy o przekształceniu stowarzyszenia.

2. W przypadku przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, zawodowe samorządowe organizacje i ich członkowie zachowują prawa i obowiązki w ogólnokrajowych reprezentacjach i innych organizacjach."

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 42, poz. 334, Nr 98, poz. 817 i Nr 157, poz. 1241.

Art. 102.

W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 710) po art. 8 dodaje się art. 8¹ w brzmieniu:

"Art. 8¹. 1. Izba gospodarcza może przekształcić się w stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykle w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) na zasadach w niej określonych. Do przekształcenia stosuje się odpowiednio przepisy o przekształceniu stowarzyszenia.

2. W przypadku przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, izba gospodarcza i jej członkowie zachowują prawa i obowiązki w Krajowej Izbie Gospodarczej oraz w innych organizacjach."

Art. 103.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 84 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do stowarzyszeń gmin stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr ..., poz. ...)."

Art. 104.

W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.¹⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Jednostki samorządu terytorialnego, państwowe jednostki organizacyjne, zrzeszenia, fundacje, banki oraz instytucje ubezpieczeniowe mogą uczestniczyć w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także zakupu niezbędnych dla ich potrzeb towarów i usług."

2) w art. 41 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 171, poz. 1065 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 62, poz. 504, Nr 85, poz. 716, Nr 97, poz. 803, Nr 98, poz. 817 i Nr 115, poz. 959.

"3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego lub zrzeszeniach;"

3) w art. 63 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Policjant jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do zrzeszeń krajowych działających poza służbą.

4. Przynależność do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Komendanta Głównego Policji lub upoważnionego przez niego przełożonego."

Art. 105.

W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z późn. zm.¹⁹⁾) w art. 87h w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zrzeszenia i fundacje, które w swoich statutach lub umowach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych".

Art. 106.

W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.²⁰⁾) w art. 68 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do zrzeszeń krajowych, działających poza służbą.

4. Przynależność do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Komendanta Głównego Straży Granicznej."

Art. 107.

W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844, z późn. zm.²¹⁾) w art. 7 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 119, poz. 999, Nr 202, poz. 1547 i Nr 213, poz. 1651.

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218, z 2007 r. Nr 57, poz. 390 i Nr 82, poz. 558, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 195, poz. 1199, Nr 216, poz. 1367 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 85, poz. 716 i Nr 98, poz. 817.

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1601, Nr 225, poz. 1635, Nr 245, poz. 1775, Nr 249, poz. 1828 i Nr 251, poz. 1847 oraz z 2008 r. Nr 93, poz. 585 i Nr 116, poz. 730.

"5) nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby prowadzenia przez zrzeszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, oraz grunty zajęte trwale na obozowiska i bazy wypoczynkowe dzieci i młodzieży;"

Art. 108.

W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, z późn. zm.²²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 6 otrzymuje brzmienie:

"Art. 6. Ilekroć w ustawie jest mowa o zrzeszeniach kombatanckich, rozumie się przez to zrzeszenia lub związki zrzeszeń działające na podstawie przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), zrzeszające kombatanów lub ofiary represji wojennych i okresu powojennego.";

2) w art. 7³ ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Samorząd powiatowy oraz samorząd województwa współdziałają przy realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, z organizacjami społecznymi oraz zrzeszeniami kombatanów i osób represjonowanych.";

3) w art.22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. O spełnieniu warunków, o których mowa w art. 21, orzeka Kierownik Urzędu do Spraw Kombatanów i Osób Represjonowanych lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie udokumentowanego wniosku zainteresowanej osoby oraz rekomendacji zrzeszenia właściwego dla określonego rodzaju działalności kombatanckiej lub represji. Rekomendacji udziela się bez względu na to, czy osoba ubiegająca się o uprawnienia zgłosi zamiar wstąpienia do zrzeszenia. Na podstawie decyzji o przyznaniu przez Kierownika uprawnień określonych w ustawie Urząd do Spraw Kombatanów i Osób Represjonowanych wydaje odpowiednie zaświadczenie.";

4) w art. 25 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

---

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 181, poz. 1515, z 2003 r. Nr 72, poz. 658, z 2004 r. Nr 46, poz. 444 i Nr 281, poz. 2779, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 99, poz. 658 i Nr 166, poz. 1172 oraz z 2008 r. Nr 227, poz. 1505.

"5. Decyzje, o których mowa w ust. 4, wydawane są z urzędu lub na wniosek zrzeszeń kombatanckich albo Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej lub ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a także w wyniku weryfikacji.";

5) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Wnioski o nadanie odznaczeń upamiętniających udział w walkach o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, z własnej inicjatywy lub na wniosek zrzeszeń kombatanckich:

- 1) Minister Obrony Narodowej - w stosunku do osób, o których mowa w art. 1,
  - 2) Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych - w stosunku do osób, o których mowa w art. 2 i art. 4
- na zasadach określonych w obowiązujących przepisach."

Art. 109.

W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.²³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 6 dodaje się art. 6¹ w brzmieniu:

"Art. 6¹. 1. Związek pracodawców może przekształcić się w stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykle w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...) na zasadach w niej określonych. Do przekształcenia stosuje się odpowiednio przepisy o przekształceniu stowarzyszenia.

2. W przypadku przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, związek pracodawców i jego członkowie zachowują uprawnienia statutowe w związkach, federacjach i konfederacjach.";

2) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Związki pracodawców, ich federacje i konfederacje korzystają ze zwolnień podatkowych przewidzianych dla zrzeszeń."

---

²³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 34, poz. 148, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i Nr 107, poz. 1127, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

Art. 110.

W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach handlowych (Dz. U. Nr 61, poz. 258, z późn. zm.²⁴⁾) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Pośrednictwo pracy dla osób poszukujących pracy na statkach, zwane dalej "pośrednictwem", prowadzą wyłącznie ponadzakładowe organizacje pośrednictwa, utworzone wspólnie przez armatorów i związki zawodowe. W organizacjach tych mogą również uczestniczyć, na zasadach określonych przez tworzących je armatorów i związki zawodowe, zrzeszenia zawodowe marynarzy i rybaków."

Art. 111.

W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.²⁵⁾) w art. 24 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Związki zawodowe korzystają ze zwolnień podatkowych przewidzianych dla zrzeszeń."

Art. 112.

W ustawie z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz. U. Nr 66, poz. 287, z późn. zm.²⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 29 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) bractw wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 10 i 11 oraz organizacji kościelnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...),";

2) w art. 31 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do bractw prawosławnych stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) władzy kościelnej przysługuje prawo cofnięcia aprobaty, o której mowa w ust. 1,
- 2) wystąpienie do sądu z wnioskiem o rozwiązanie bractwa wymaga uzgodnienia z biskupem diecezjalnym,

---

²⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 113, poz. 547, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 2000 r. Nr 109, poz. 1156, z 2002 r. Nr 240, poz. 2060, z 2003 r. Nr 229, poz. 2277, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2007 Nr 21, poz. 125.

²⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 i Nr 128, poz. 1405, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 63, poz. 590 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2008 r. Nr 90, poz. 562.

²⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1991 r. Nr 95, poz. 425, z 1993 r. Nr 7, poz. 34, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623.

- 3) w przypadku likwidacji bractwa prawosławnego, do jego majątku stosuje się odpowiednio przepisy o majątku zlikwidowanych kościelnych osób prawnych, chyba że statut bractwa stanowi inaczej."

Art. 113.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68 oraz Nr 18, poz. 97) w art. 57c ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Przynależność do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej."

Art. 114.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Ochotnicza straż pożarna i związek ochotniczych straży pożarnych funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

Art. 115.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁷⁾) użyty w art. 9c w ust. 4 w pkt 1, w art. 21 w ust. 2, w art. 24 w ust. 4, w art. 39 w ust. 1 w pkt 9, w art. 40 w ust. 3 w zdaniu drugim, w art. 56 w ust. 1 i 2, w art. 86 w ust. 1b w pkt 4 w lit. c , w art. 90i w ust. 1 w pkt 2 i w art. 94a w ust. 5 w zdaniu pierwszym, w różnej liczbie i przypadku, wyraz "stowarzyszenie" zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem "zrzeszenie".

---

²⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33 i Nr 31, poz. 206.

Art. 116.

W ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.²⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) władz statutowych ogólnopolskich organizacji społecznych lub zrzeszeń prowadzących statutową działalność kulturalną,";

2) w art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Organizację wewnętrzną instytucji kultury określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora tej instytucji, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i zrzeszeń twórców.";

3) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Dyrektora instytucji kultury powołuje organizator na czas określony lub nie określony, po zasięgnięciu opinii właściwych związków zawodowych działających w tej instytucji kultury oraz zrzeszeń zawodowych i twórczych. Odwołanie następuje w tym samym trybie.";

4) w art. 16 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) dwóch przedstawicieli zrzeszeń zawodowych lub twórczych właściwych ze względu na zakres działania tej instytucji kultury.".

Art. 117.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.²⁹⁾) w art. 17 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

---

²⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 364, z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Nr 162, poz. 1568 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 11, poz. 96 i Nr 261, poz. 2598, z 2005 r. Nr 131, poz. 1091 i Nr 132, poz. 1111 oraz z 2006 r. Nr 227, poz. 1658.

²⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i 703, Nr 86, poz. 958, Nr 103, poz. 1100, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1315 i 1324, z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190 i Nr 125, poz. 1363, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 93, poz. 820, Nr 141, poz. 1179, Nr 169, poz. 1384, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1684 i Nr 230, poz. 1922, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874, Nr 137, poz. 1302, Nr 180, poz. 1759, Nr 202, poz. 1957, Nr 217, poz. 2124 i Nr 223, poz. 2218, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 121, poz. 1262, Nr 123, poz. 1291, Nr 146, poz. 1546, Nr 171, poz. 1800, Nr 210, poz. 2135 i Nr 254, poz. 2533, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 57, poz. 491, Nr 78, poz. 684, Nr 143, poz. 1199, Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1419 i 1420, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 107, poz. 723, Nr 136, poz. 970, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353, Nr 217, poz. 1589 i Nr 251, poz. 1847, z 2007 r. Nr 165, poz. 1169, Nr 171, poz. 1208 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 141, poz. 888 i Nr 209, poz. 1316 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 19, poz. 100, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 69, poz. 587, Nr 79, poz. 666, Nr 125, poz. 1035 i Nr 127, poz. 1052.

"5) dochody spółek, których udziałowcami (akcjonariuszami) są wyłącznie organizacje działające na podstawie ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), a których celem statutowym jest działalność wymieniona w pkt 4 - w części przeznaczonej na te cele oraz przekazanej na rzecz tych organizacji,".

Art. 118.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531, z późn. zm.³⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) we władzach zrzeszeń, związków zawodowych, związków pracodawców, organizacji kościelnych lub związków wyznaniowych.";

2) w art. 39b w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) zrzeszenie w ramach realizacji celów statutowych;".

Art. 119.

W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.³¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zrzeszeń twórców, artystów wykonawców, organizacji producentów fonogramów, producentów wideogramów oraz wydawców, jak również organizacji producentów lub importerów urządzeń i czystych nośników wymienionych w ust. 1, określa, w drodze rozporządzenia: kategorie urządzeń i nośników oraz wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, kierując się zdolnością urządzenia i nośnika do zwielokrotniania utworów, jak również ich przeznaczeniem do wykonywania innych funkcji niż zwielokrotnianie utworów, sposób pobierania i podziału opłat oraz organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.";

2) w art. 20¹ ust. 2 otrzymuje brzmienie:

---

³⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 85, poz. 728 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 51, poz. 377, Nr 83, poz. 574 i Nr 133, poz. 935, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 61, poz. 411 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 115, poz. 965 i Nr 201, poz. 1540.

³¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843 oraz z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 181, poz. 1293.

- "2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zrzeszeń twórców oraz wydawców, a także opinii właściwej izby gospodarczej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając proporcje udziału w zwielokrotnianych materiałach utworów zwielokrotnianych dla własnego użytku osobistego, sposób ich pobierania i podziału oraz wskazuje organizację lub organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.";
- 3) w art. 78 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- "4. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, z powodztwem, o którym mowa w ust. 2, może również wystąpić zrzeszenie twórców właściwe ze względu na rodzaj twórczości lub organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, która zarządzała prawami autorskimi zmarłego twórcy.";
- 4) w art. 104 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
- "1. Organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zwanymi dalej "organizacjami zbiorowego zarządzania", w rozumieniu ustawy, są zrzeszenia twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy.
2. Do organizacji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. z ... r. Nr..., poz. ...), z tym że:
- 1) podjęcie przez organizacje działalności określonej w ustawie wymaga zezwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
  - 2) nadzór nad organizacjami sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
  - 3) wynikające z tej ustawy uprawnienie prokuratora przysługuje również ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.";
- 5) art. 114 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- "1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii właściwych zrzeszeń twórców, powołuje komisję opiniującą wnioski w sprawie dofinansowania wydań utworów o szczególnym znaczeniu dla kultury i nauki polskiej, wydań dla niewidomych oraz o przyznanie stypendiów i pomocy socjalnej dla twórców.".

Art. 120.

W ustawie z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 73, poz. 323 oraz z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) art. 24 otrzymuje brzmienie:

"Art. 24. 1. Organizacjami ewangelickimi w rozumieniu ustawy są organizacje tworzone w oparciu o uchwały Konsystorza w celu prowadzenia zgodnej z nauką Kościoła działalności społeczno-kulturalnej, oświatowo-wychowawczej i charytatywno-opiekuńczej.

2. Do organizacji ewangelickich stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) Konsystorzowi przysługuje prawo uchylecia uchwały, o której mowa w ust. 1, z równoczesnym wystąpieniem do sądu z wnioskiem o rozwiązanie zrzeszenia,
- 2) wystąpienie do sądu o rozwiązanie zrzeszenia przez organ właściwy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach następuje po zasięgnięciu opinii Konsystorza,
- 3) w przypadku likwidacji organizacji ewangelickiej majątek jej przechodzi na własność Kościoła jako całości."

Art. 121.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.³²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 99 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) właściwemu zrzeszeniu;"

2) w art. 101 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Informację o zatarciu kary organ, o którym mowa w ust. 1, przesyła do wiadomości zainteresowanemu oraz jednostkom organizacyjnym, zrzeszeniom i organom, o których mowa w art. 99 ust. 1."

---

³²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373 i Nr 247, poz. 1844, z 2008 r. Nr 145, poz. 914, Nr 199, poz. 1227, Nr 206, poz. 1287, Nr 210, poz. 1321 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 161, poz. 1279.

Art. 122.

W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.³³⁾) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć zrzeszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne."

Art. 123.

W ustawie z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 r. Nr 60, poz. 622, Nr 89, poz. 968 i Nr 154, poz. 1788, z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 oraz z 2005 r. Nr 85, poz. 725) w art. 5 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

"1a. Wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, powinno być poprzedzone zasięgnięciem przez organ wojskowy opinii właściwego zrzeszenia byłych żołnierzy górników bądź zrzeszenia byłych żołnierzy batalionów budowlanych. Opinia sporządzana jest nieodpłatnie."

Art. 124.

W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 oraz Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278) w art. 2:

1) w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) zrzeszeń, o których mowa w ustawie z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr ..., poz. ...), których przychody netto ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności, z majątku zrzeszenia, z ofiarności publicznej oraz dotacji za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro;"

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

---

³³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2005 r. Nr 141, poz. 1183, Nr 167, poz. 1398 i Nr 175, poz. 1462, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 i Nr 121, poz. 831, z 2008 r. Nr 180, poz. 1108 oraz z 2009 r. Nr 76, poz. 641 i Nr 98, poz. 817.

"2a. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do zrzeczeń, których przychody za rok poprzedni są niższe niż równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro."

Art. 125.

W ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 479, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) w art. 21 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Do organizacji ewangelicko-metodystycznych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeczeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

Art. 126.

W ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 480, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) w art. 21 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do organizacji baptystycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeczeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) władzy kościelnej przysługuje prawo cofnięcia aprobaty, o której mowa w ust. 1,
- 2) wystąpienie do sądu z wnioskiem o rozwiązanie zrzeczenia wymaga opinii władzy kościelnej,
- 3) w przypadku likwidacji organizacji baptystycznej do jej majątku stosuje się odpowiednio przepisy Prawa Wewnętrznego Kościoła."

Art. 127.

W ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 481, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) w art. 19 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do organizacji adwentystycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeczeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) Zarządowi Kościoła przysługuje prawo cofnięcia aprobaty, o której mowa w ust. 2,
- 2) wystąpienie organu nadzorującego lub prokuratora do sądu z wnioskiem o rozwiązanie zrzeczenia wymaga uzyskania opinii Zarządu Kościoła,

- 3) w przypadku likwidacji organizacji adwentystycznej - do jej majątku stosuje się odpowiednie przepisy o majątku zlikwidowanej kościelnej osoby prawnej, chyba że statut organizacji adwentystycznej stanowi inaczej."

Art. 128.

W ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 482, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) w art. 18 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Do organizacji, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

Art. 129.

W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.³⁴⁾) art. 35a otrzymuje brzmienie:

"Art. 35a. 1. Nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

2. Przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...) regulujące zasady kontroli stowarzyszeń stosuje się odpowiednio do kontroli działalności Polskiego Związku Łowieckiego, z tym że uprawnienie prokuratora przysługuje również ministrowi właściwemu do spraw środowiska."

Art. 130.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927, z późn. zm.³⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

"14) inicjowanie działań mających na celu powoływanie i wspieranie zrzeszeń producentów rolnych i leśnych,";

- 2) w art. 7 w ust. 1 w pkt 2 lit c otrzymuje brzmienie:

"c) być członkiem zrzeszenia oraz założycielem lub członkiem związku zrzeszeń";

- 3) w art. 12 w ust. 1 w pkt 13 lit. c i d otrzymują brzmienie:

---

³⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237 oraz z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777.

³⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2006 r. Nr 200, poz. 1472, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 oraz z 2008 r. Nr 139, poz. 876.

- "c) przystąpienia do zrzeszenia,
- d) założenia związku zrzeszeń lub przystąpienia do takiego związku,".

Art. 131.

W ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. Nr 87, poz. 395, z późn. zm.³⁶⁾) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Uprawnienie do świadczenia jest przyznawane decyzją Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, zwanego dalej "Kierownikiem Urzędu", na podstawie wniosku zainteresowanej osoby, zaopiniowanego przez właściwe zrzeszenie osób poszkodowanych, i dokumentów oraz dowodów potwierdzających rodzaj i okres represji."

Art. 132.

W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1217 i Nr 219 poz. 1706) w art. 8a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W skład Krajowej Rady wchodzi do 12 członków, których powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zdrowia spośród kandydatów zgłoszonych w połowie przez szkoły wymienione w art. 7 ust. 2 i 3 oraz w połowie przez samorząd pielęgniarstwa i położnych, zrzeszenia i organizacje zawodowe pielęgniarstwa i położnych. Członkowie Krajowej Rady wybierają spośród siebie przewodniczącego Krajowej Rady."

Art. 133.

W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.³⁷⁾) w art. 11 w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zrzeszenia naukowe i twórcze,".

---

³⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 28, poz. 257, z 2001 r. Nr 154, poz. 1788, z 2003 r. Nr 110, poz. 1060, z 2005 r. Nr 85, poz. 725 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1709.

³⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2005 r. Nr 64, poz. 565 oraz z 2007 r. Nr 136, poz. 956.

Art. 134.

W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857, z późn. zm.³⁸⁾) w art. 9a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) wskazania zrzeszenia zawodowego lub podobnej instytucji, w której lekarz, lekarz dentysta jest zarejestrowany;"

Art. 135.

W ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do gmin wyznaniowych żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 251, z 1998 r. Nr 59, poz. 375 i Nr 106, poz. 668 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) w art. 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do organizacji wyznaniowych żydowskich w rozumieniu ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) zarządowi Związku Gmin lub gminy żydowskiej przysługuje prawo uchylecia uchwały, o której mowa w ust. 1, z równoczesnym wystąpieniem do sądu z wnioskiem o rozwiązanie zrzeszenia,
- 2) wystąpienie do sądu o rozwiązanie zrzeszenia następuje po zasięgnięciu opinii zarządu Związku Gmin,
- 3) w przypadku likwidacji organizacji wyznaniowej żydowskiej jej majątek przechodzi na własność Związku Gmin lub właściwej gminy żydowskiej."

Art. 136.

W ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 252, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. nr 68, poz. 623) w art. 16 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Do organizacji, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

Art. 137.

W ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 253, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. nr 68, poz. 623) w art. 17 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

---

³⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 40, poz. 323, Nr 76, poz. 641 i Nr 219, poz. 1706 i 1708.

"4. Do organizacji, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia ... o zrzeczeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...).".

Art. 138.

W ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 254, z 1998 r. Nr 59, poz. 375, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz z 2004 r. Nr 68, poz. 623) w art. 20 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do organizacji zielonoświątkowych stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeczeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) władzy kościelnej przysługuje prawo cofnięcia aprobaty, o której mowa w ust. 1,
- 2) wystąpienie do sądu z wnioskiem o rozwiązanie zrzeczenia wymaga opinii władzy kościelnej,
- 3) w przypadku likwidacji organizacji zielonoświątkowej do jej majątku stosuje się odpowiednio przepisy Prawa Wewnętrznego Kościoła."

Art. 139.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.³⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 67 § 2:

"§ 2. Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd może w okresie próby oddać sprawcę pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, zrzeczenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym.";

2) w art. 73 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności, sąd może w okresie próby oddać skazanego pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, zrzeczenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym.";

---

³⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080

3) w art. 97 § 1:

"§ 1. W zależności od postępów leczenia sprawcy określonego w art. 96 § 1 sąd może go skierować, na okres próby od 6 miesięcy do lat 2, na leczenie ambulatoryjne lub rehabilitację w placówce leczniczo-rehabilitacyjnej, oddając go równocześnie pod dozór kuratora lub osoby godnej zaufania, zrzeczenia, instytucji albo organizacji społecznej, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym."

Art. 140.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁴⁰⁾) w art. 611fb § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. W wypadku zawarcia porozumienia, o którym mowa w § 2, sąd wzywa właściwy sąd lub inny organ państwa wykonania orzeczenia do przekazania całości albo części wyegzekwowanej kwoty na rachunek bankowy tego sądu lub rachunek bankowy innego wskazanego podmiotu. Przekazana na rachunek sądu kwota uzyskana z egzekucji środka karnego orzeczonego na rzecz pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej albo wskazanej w orzeczeniu instytucji, zrzeczenia, fundacji lub organizacji społecznej zostaje następnie przekazana tej osobie lub podmiotowi."

Art. 141.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.⁴¹⁾) użyty w art. 10 w § 4, w art. 38 w § 1, w art. 39 w § 1, w art. 40 w § 2, w art. 42

---

i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46.

⁴⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 62, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375 i Nr 190, poz. 1474.

⁴¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123,

w § 1 i 2, w art. 43 w § 4 w pkt 1, w art. 56 w § 3, w art. 75 w § 2, w art. 77 w § 2, w art. 136 w § 1, w art. 159 w zdaniu pierwszym, w art. 163 w § 4, w art. 170 w § 2, w art. 171 w § 2, w art. 173 w § 1, w art. 174 w pkt 3 i 6, w art. 175 w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w § 2, w art. 176, w art. 183 i w art. 211 w § 2, w różnej liczbie i przypadku, wyraz "stowarzyszenie" zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem "zrzeszenie".

Art. 142.

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, z późn. zm.⁴²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 34a ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. W terminie 30 dni od dnia ogłoszenia informacji, o którym mowa w art. 34 ust. 5:

- 1) partie polityczne,
- 2) zrzeszenia i fundacje, które w swoich statutach lub umowach przewidują działania związane z analizą finansowania partii politycznych
  - mogą zgłaszać do Państwowej Komisji Wyborczej umotywowane pisemne zastrzeżenia co do informacji.";

2) art. 49 otrzymuje brzmienie:

"Art. 49. W sprawach likwidacji partii politycznej, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

Art. 143.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.⁴³⁾) w art. 4 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

"15) organizacjach zawodowych - należy przez to rozumieć utworzone, zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), zrzeszenia i ich związki

---

poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 191.

⁴²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 127, poz. 1089, z 2003 r. Nr 57, poz. 507, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 213, poz. 1652.

⁴³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 220, poz. 1600 i 1601, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 59, poz. 369 i Nr 220, poz. 1412, z 2009 r. Nr 19, poz.

zrzeszające osoby zawodowo wykonujące czynności odpowiednio rzeczoznawcy majątkowego, pośrednika w obrocie nieruchomościami lub zarządcy nieruchomości;"

Art. 144.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.⁴⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, zrzeszenia lub przez inne podmioty.";

2) w art. 29 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"Gmina, powiat oraz fundacja, zrzeszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, zwane dalej "organizatorem", może utworzyć wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostkę i uzyskać dla tej jednostki status zakładu aktywności zawodowej, jeżeli:"

Art. 145.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.⁴⁵⁾) w art. 27 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań kościołów i innych związków wyznaniowych, zrzeszeń, fundacji lub innych niezarobkowych organizacji lub instytucji o celach politycznych, naukowych, religijnych, filozoficznych lub związkowych, pod warunkiem, że przetwarzanie danych dotyczy wyłącznie członków tych organizacji lub instytucji albo osób utrzymujących z nimi stałe kontakty w związku z ich działalnością i zapewnione są pełne gwarancje ochrony przetwarzanych danych,"

100, Nr 42, poz. 335 i 340, Nr 98, poz. 817, Nr 161, poz. 1279 i 1281 i Nr 206, poz. 1590 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 47, poz. 278.

⁴⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1463, Nr 227, poz. 1505 i Nr 237, poz. 1652, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 97, poz. 802, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241, Nr 219, poz. 1706 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 40, poz. 223.

⁴⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238 oraz z 2010 r. nr 41, poz. 233.

Art. 146.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Do komisji egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 1 i 2, powołuje się przedstawiciele zrzeszeń przewodników turystycznych i pilotów wycieczek oraz organizacji zrzeszających organizatorów turystyki, a także przedstawiciela wojewódzkiego konserwatora zabytków, jeżeli na obszarze objętym uprawnieniami, o które ubiega się kandydat na przewodnika turystycznego, znajdują się obiekty zabytkowe i muzea.";

2) w art. 38 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Przed wydaniem decyzji w zakresie rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich organy wymienione w ust. 1 mogą zwracać się o opinię do wyspecjalizowanych zrzeszeń."

Art. 147.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.⁴⁶⁾) w art. 14 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

"10) amatorskiego ruchu artystycznego, organizacji i zrzeszeń regionalnych oraz społeczno-kulturalnych;"

Art. 148.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁴⁷⁾) w art. 8b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do stowarzyszeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

---

⁴⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 68, poz. 574, Nr 77, poz. 649, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1277, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, po. 1540 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 143 i 146.

⁴⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz.

Art. 149.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.⁴⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 38b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Komisja przy wykonywaniu swoich zadań może współpracować z samorządami gmin z terenu powiatu, a także ze zrzeszeniami, fundacjami, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz innymi organizacjami i instytucjami.";

2) w art. 75 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do stowarzyszeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...)."

Art. 150.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.⁴⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 64a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) zrzeszenia i organizacje społeczne, zwane dalej "organizacjami";";

2) w art. 64k pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) komitetu wyborczego partii politycznej albo organizacji ponosi partia polityczna albo organizacja, która utworzyła komitet wyborczy, a w przypadku komitetu wyborczego utworzonego przez zrzeszenie nierejestrowe lub porozumienie partnerskie – solidarnie strony lub partnerzy;"

3) w art. 84b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Partie polityczne, organizacje i komitety wyborcze wyborców, biorące udział w danych wyborach, albo zrzeszenia i fundacje, które w swoich statutach lub umowach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych, mogą

1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 216, poz. 1370 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr .157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146 i Nr 40, poz. 230.

⁴⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146 i Nr 40, poz. 230.

⁴⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 34, poz. 242, Nr 146, poz. 1055, Nr 159, poz. 1127 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 48, poz. 327 i Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 96, poz. 607 i Nr 180, poz. 1111, z 2009 r. Nr 213, poz. 1651 i 1652 oraz z 2010 r. nr 57, poz. 356.

wnosić do organu, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego, umotywowane, pisemne zastrzeżenia do sprawozdania, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia publikacji, odpowiednio, sprawozdania finansowego przez Państwową Komisję Wyborczą lub komunikatu komisarza wyborczego, o których mowa w art. 84 ust. 6."

Art. 151.

W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, z późn. zm.⁵⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Na wniosek szkoły, organizacji sportowej, Polskiego Związku Łowieckiego lub zrzeszenia obronnego pozwolenie może być wydane osobie mającej ukończone 18 lat, jednakże tylko na broń służącą do celów sportowych lub łowieckich.";

2) w art. 27 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Polski Związek Łowiecki i zrzeszenia strzeleckie są obowiązane do corocznego składania właściwym organom Policji aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni oraz do powiadamiania tych organów o wykluczeniu wymienionych członków tych organizacji w terminie 30 dni od dnia wykluczenia.";

3) w art. 29 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) szkołom, organizacjom sportowym i łowieckim, zrzeszeniom obronnym w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich lub innym placówkom oświatowym oraz organizatorom kursów, kształcącym w zawodzie pracownika ochrony;"

Art. 152.

W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz. U. Nr 62, poz. 689, z późn. zm.⁵¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Polska Organizacja Turystyczna tworzy warunki współpracy organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego i organizacji zrzeszających przedsiębiorców z

---

⁵⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 195, poz. 1199 oraz z 2009 r. Nr 168, poz. 1323.

⁵¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 273, z 2001 r. Nr 22, poz. 249, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2008 r. Nr 227, poz. 1505.

dziedziny turystyki, w tym samorządu gospodarczego i zawodowego oraz zrzeszeń działających w tej dziedzinie.";

2) w art. 3 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców z dziedziny turystyki, w tym samorządu gospodarczego i zawodowego oraz zrzeszeniami działającymi w tej dziedzinie,";

3) w art. 4:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Minister właściwy do spraw turystyki sprawuje nadzór nad regionalnymi organizacjami turystycznymi lub lokalnymi organizacjami turystycznymi.",

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

3a. Do tworzenia, działania i kontroli regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że wynikające z tej ustawy uprawnienie prokuratora przysługuje również ministrowi właściwemu do spraw turystyki.";

4) w art. 7 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) samorząd gospodarczy i samorząd zawodowy oraz zrzeszenia działające w dziedzinie turystyki, a także przewoźników.".

Art. 153.

W ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. (Dz. U. Nr 72, poz. 804) o szczególnych zasadach, warunkach i trybie mianowania na wyższe stopnie wojskowe żołnierzy uczestniczących w walkach o wolność i niepodległość Polski podczas II wojny światowej i w okresie powojennym w art. 3 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) władz naczelných związków i zrzeszeń kombatanckich - w odniesieniu do własnych członków,".

Art. 154.

W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.⁵²⁾) w art. 13 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Towarzystwa naukowe, zrzeszenia twórców i szkoły wyższe mogą zwracać się do Rady w sprawach używania języka polskiego.".

---

⁵²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 73, poz. 661, z 2004 r. Nr 92, poz. 878, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 164, poz. 1365 i Nr 186, poz. 1567, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 oraz z 2009 r. Nr 161, poz. 1280.

Art. 155.

W ustawie z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 oraz z 2008 r. Nr 214, poz. 1345) art. 11a otrzymuje brzmienie:

"Art. 11a. Rzecznik współdziała ze zrzeszeniami, ruchami obywatelskimi, innymi organizacjami i fundacjami działającymi na rzecz ochrony praw dziecka."

Art. 156.

W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Przez wykonywanie zawodu maklera giełd towarowych rozumie się również pełnienie przez osobę wpisaną na listę maklerów giełd towarowych funkcji z wyboru w organach zrzeszeń maklerów giełd towarowych, zrzeszających co najmniej 20 % ogółu maklerów giełd towarowych wykonujących zawód.";

2) w art. 53 w ust. 1 w pkt 3 lit. d otrzymuje brzmienie:

"d) zrzeszeń maklerów giełd towarowych,";

3) w art. 55b pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) rzecznikowi dyscyplinarnemu lub sądowi dyscyplinarnemu zrzeszenia maklerów giełd towarowych zrzeszającego co najmniej 20 % ogółu maklerów giełd towarowych wykonujących zawód, wyłącznie w zakresie niezbędnym do ustalenia, na potrzeby postępowania dyscyplinarnego, naruszenia zasad etyki zawodowej przez maklera giełd towarowych, będącego członkiem tego zrzeszenia;"

Art. 157.

W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 2776) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w pkt 1 lit. s otrzymuje brzmienie

"s) stowarzyszenia utworzone na podstawie ustawy z dnia o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...) oraz przyjmujące płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 15.000 euro, również w drodze więcej niż jednej operacji,";

2) w art. 21 w ust. 3 uchyla się pkt 6.

Art. 158.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.⁵³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i zrzeszeniami zawodowymi,";

2) w art. 19 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) reprezentuje samorząd zawodowy przed organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz właściwymi zrzeszeniami zawodowymi,";

3) w art. 22 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) inne zaproszone osoby, a w szczególności przedstawiciele zrzeszeń zawodowych.";

4) w art. 31 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

"10) uchwała, po zasięgnięciu opinii zrzeszeń zawodowych, zasady etyki zawodowej,".

Art. 159.

W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.⁵⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 35 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego lub zrzeszeniach,";

2) w art. 57 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do zrzeszeń krajowych działających poza służbą.

4. Przynależność do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub upoważnionego przez niego przełożonego."

---

⁵³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 221, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 150, poz. 1247 oraz z 2008 r. Nr 210, poz. 1321.

⁵⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2008 r. Nr 66, poz. 402 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120 i Nr 85, poz. 716.

Art. 160.

W ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056) w art. 122 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. W terminie 7 dni od dnia ogłoszenia sprawozdania wyborczego:

- 1) partie polityczne,
  - 2) komitety wyborcze, które brały udział w danych wyborach,
  - 3) zrzeszenia i fundacje, które w swoich statutach lub umowach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych
- mogą zgłaszać do Państwowej Komisji Wyborczej umotywowane pisemne zastrzeżenia do sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych."

Art. 161.

W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 153) w art. 13 w ust. 1 w pkt 5 lit. c otrzymuje brzmienie:

"c) przedsiębiorcach, spółkach cywilnych, fundacjach, zrzeszeniach, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zostały wykorzystane w celu popełnienia przestępstwa, zgromadzone w rejestrach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów,"

Art. 162.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.⁵⁵⁾) w art. 162 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Kandydatów na ławników zgłaszają radom gmin prezesi sądów, zrzeszenia, organizacje związkowe, organizacje pracodawców oraz inne organizacje zarejestrowane na podstawie przepisów prawa, z wyłączeniem partii politycznych, oraz co najmniej dwudziestu pięciu obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na danym terenie, w terminie do dnia 30 czerwca ostatniego roku kadencji."

---

⁵⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 9,

Art. 163.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.⁵⁶⁾) w art. 9 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) żądania od Policji oraz innych organów lub instytucji państwowych, organów samorządu terytorialnego, zrzeszeń i organizacji społecznych w zakresie ich działania, a także od osób fizycznych pomocy w wykonywaniu czynności służbowych."

Art. 164.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353, z późn. zm.⁵⁷⁾) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 w ust. 1 pkt 13 otrzymuje brzmienie:

"13) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych niż wymienione w pkt 12 oraz zrzeszeń i fundacji, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy,";

2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Jednostki, zrzeszenia, fundacje i osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 13, są obowiązane do udzielania pomocy w ramach obowiązujących przepisów prawa."

Art. 165.

W ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.⁵⁸⁾) art. 19 otrzymuje brzmienie:

"Art. 19. Kierujący działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia współpracują ze społecznymi organizacjami ratowniczymi, charytatywnymi, zrzeszeniami, fundacjami oraz innymi

---

poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 156, poz. 1231, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777.

⁵⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 213, poz. 1802, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256 oraz z 2005 r. Nr 169, poz. 1410.

⁵⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804, z 2003 r. Nr 113, poz. 1070 i Nr 139, poz. 1326, z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Nr 171, poz. 1800 i Nr 273, poz. 2703, z 2006 r. Nr 104, poz. 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1242 oraz z 2009 r. Nr 85, poz. 716, Nr 157, poz. 1241 i Nr 190, poz. 1474.

⁵⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2006 r. Nr 50, poz. 360 i Nr 191, poz. 1410, z 2007 r. Nr 89, poz. 590 oraz z 2009 r. Nr 11, poz. 59.

podmiotami działającymi na obszarze ich właściwości, a na wniosek lub za zgodą tych podmiotów koordynują ich działalność."

Art. 166.

W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154) w art. 81 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- "3. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do zrzeszeń krajowych.
4. Przynależność funkcjonariusza do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Szefa właściwej Agencji lub upoważnionego przez niego przełożonego."

Art. 167.

W ustawie z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984, z późn. zm.⁵⁹⁾) w art. 7 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) zrzeszeniom i organizacjom społecznym,"

Art. 168.

W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 711) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 w ust. 1 pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

- "5) akcji protestacyjnych studentów organizowanych przez studenckie samorzady, zrzeszenia lub organizacje,
- 6) zrzeszania się poprzez:
- a) ustanowienie zakazu tworzenia i rejestracji nowych zrzeszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, organizacji pracodawców, ruchów obywatelskich oraz fundacji,
- b) nakazanie okresowego zaniechania działalności zrzeszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, organizacji pracodawców, ruchów obywatelskich oraz fundacji, których działalność może

---

⁵⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 127, poz. 1089 i Nr 214, poz. 1806, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 48, poz. 327, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 oraz z 2009 r. Nr 213, poz. 1651 i 1652.

zwiększyć zagrożenie konstytucyjnego ustroju państwa, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego.";

2) w art. 23 w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- "3) wbrew zakazowi określönemu w art. 16 ust. 1 pkt 3-5 uczestniczy w strajku lub innej akcji protestacyjnej pracowników lub rolników, albo akcji protestacyjnej studentów zorganizowanej przez studenckie samorządy, zrzeszenia lub organizacje,
- 4) wbrew zakazowi określönemu w art. 16 ust. 1 pkt 6 lit. a tworzy zrzeszenie, partię polityczną, związek zawodowy, organizację społeczno-zawodową rolników, organizację pracodawców, ruch obywatelski lub fundację,
- 5) wbrew nakazowi określönemu w art. 16 ust. 1 pkt 6 lit. b uczestniczy w działalności zrzeszenia, partii politycznej, związku zawodowego, organizacji społeczno-zawodowej rolników, organizacji pracodawców, ruchu obywatelskiego lub fundacji,".

Art. 169.

W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm.⁶⁰⁾) w art. 55 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) zrzeszenie, którego przedmiotem działalności jest działalność lotnicza, utworzone zgodnie z przepisami prawa polskiego;".

Art. 170.

W ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.⁶¹⁾) w art. 3c w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) umożliwieniu usługodawcom i usługobiorcom uzyskiwania danych szczegółowych dotyczących władz, zrzeszenia lub organizacji, od których mogą oni otrzymać dalsze informacje lub praktyczną pomoc".

---

⁶⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1008, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1829, z 2007 r. Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 558, z 2008 r. Nr 97, poz. 625, Nr 144, poz. 901, Nr 177, poz. 1095, Nr 180, poz. 1113 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 340 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

⁶¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1371 oraz z 2009 r. Nr 201, poz. 1540.

Art. 171.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 156, poz. 1301, z 2003 r. Nr 228, poz. 2261 oraz z 2004 r. Nr 107, poz. 1135) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) akcji protestacyjnych studentów organizowanych przez studenckie samorządy, zrzeszenia lub organizacje.";

2) w art. 22 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zrzeszania się poprzez nakazanie okresowego zaniechania działalności zrzeszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, organizacji pracodawców, ruchów obywatelskich oraz fundacji, których działalność może utrudnić realizację zadań obronnych.";

3) art. 31 otrzymuje brzmienie:

"Art. 31. Kto w czasie stanu wojennego, będąc członkiem zrzeszenia, partii politycznej, związku zawodowego, organizacji społeczno-zawodowej rolników, organizacji pracodawców, ruchów obywatelskich lub fundacji, których działalność została zawieszona, nie zaprzestał udziału w ich działalności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3."

Art. 172.

W ustawie z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz. 1386, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 oraz z 2008 r. Nr 227, poz. 1505) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) normalizacji krajowej - rozumie się przez to normalizację prowadzoną na szczeblu krajowym, nieobejmującą działań prowadzonych: w poszczególnych branżach lub sektorach gospodarki, na szczeblu lokalnym, na szczeblu zrzeszeń lub przedsiębiorców i urzędów;"

Art. 173.

W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 369 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- "2) materiał zebrany w sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że nie zachodzą okoliczności stanowiące podstawę do pozbawienia upadłego prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub zrzeszeniu;"
- 2) w art. 373:
- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- "Sąd może orzec pozbawienie na okres od trzech do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub zrzeszeniu osoby, która ze swej winy:"
- b) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- "Sąd może orzec pozbawienie na okres od trzech do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub zrzeszeniu osoby, wobec której:"

Art. 174.

W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. Nr 57, poz. 507 i Nr 85, poz. 782, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 oraz z 2009 r. Nr 68, poz. 573 i Nr 202, poz. 1547) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 37 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 37. Kampanią referendalną jest prezentowanie swojego stanowiska przez obywateli, partie polityczne, zrzeszenia, fundacje oraz inne podmioty w sprawie poddanej pod referendum.";
- 2) w art. 48:
- a) w ust. 1 w pkt 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- "zrzeszenie lub inna organizacja społeczna, która spełnia następujące warunki:"
- b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- "3) w przypadku stowarzyszenia, stowarzyszenia zwykłego, innej organizacji społecznej oraz fundacji - uwierzytelniony statut i wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego o wpisaniu stowarzyszenia, stowarzyszenia zwykłego, organizacji lub fundacji do rejestru albo kopii umowy zrzeszenia nierejestrowego lub porozumienia partnerskiego;"

Art. 175.

W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.⁶²⁾) w art. 8 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Organy doradcze, o których mowa w ust. 1 oraz w ust. 3 i 5, składają się z osób o wykształceniu i przygotowaniu fachowym związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, w tym co najmniej w połowie z osób rekomendowanych przez branżowe zrzeszenia i samorządy zawodowe."

Art. 176.

W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.⁶³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Organizacjami pozarządowymi są:

- 1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,
- 2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku
- osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i zrzeszenia, z zastrzeżeniem ust. 4.";

2) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W przypadku zrzeszeń działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie może być prowadzona wyłącznie na rzecz członków, stron lub partnerów zrzeszenia.";

3) w art. 36 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) organizacje pozarządowe, związki i porozumienia organizacji pozarządowych oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, następuje spośród kandydatów, z których każdy ma poparcie co najmniej 20 organizacji pozarządowych lub podmiotów określonych w art. 3 ust. 3, lub co najmniej 3 związków zrzeszających organizacje pozarządowe lub podmioty określone w art. 3 ust. 3;"

---

⁶²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 127, poz. 880 oraz z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237 i Nr 220, poz. 1413.

⁶³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104, z

4) w art. 42 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Członek, strona lub partner zrzeszenia może również wykonywać świadczenia, jako wolontariusz, na rzecz zrzeszenia, którego jest członkiem, stroną lub partnerem."

Art. 177.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66) w art. 220 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) współdziałanie z organizacjami, zrzeszeniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie ubezpieczeń;"

Art. 178.

W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

" 3. W przypadku gdy na zlecenie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwanego dalej "Szefem Urzędu", ośrodek prowadzi organizacja społeczna, zrzeszenie lub inna osoba prawna albo osoba fizyczna, za kierownika ośrodka, o którym mowa w ust. 2, uważa się osobę działającą w imieniu Szefa Urzędu na podstawie upoważnienia.";

2) w art. 79 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Szef Urzędu może zlecić prowadzenie ośrodków organizacjom społecznym, zrzeszeniom lub innym osobom prawnym albo osobom fizycznym."

Art. 179.

W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 141, poz. 892, z późn. zm.⁶⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 106:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) być członkiem partii politycznej ani zrzeszenia, organizacji lub ruchu obywatelskiego, stawiających sobie cele polityczne;"

2006 r. Nr 94, poz. 651, z 2008 r. Nr 209, poz. 1316, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 22, poz. 120 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

⁶⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 206, poz. 1288 i Nr 208, poz. 1308, z 2009 r. Nr 26, poz. 157, Nr 79, poz. 669, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 143.

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Z dniem rozpoczęcia pełnienia zawodowej służby wojskowej ustaje dotychczasowe członkostwo żołnierza zawodowego w partii politycznej, zrzeszeniu, organizacji lub ruchu obywatelskim, o których mowa w ust. 1 pkt 1.";

2) w art. 107 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Żołnierz zawodowy pisemnie informuje dowódcę jednostki wojskowej, w której zajmuje stanowisko służbowe, o swojej przynależności do zrzeszenia i innej organizacji krajowej.

2. Przynależność żołnierza zawodowego do zrzeszenia i innej organizacji zagranicznej lub międzynarodowej wymaga zezwolenia Ministra Obrony Narodowej."

Art. 180.

W ustawie z dnia 17 października 2003 r. o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru (Dz. U. nr 225, poz. 2230) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Ministrowie, o których mowa w ust. 1 i 2, przedstawiają wnioski z własnej inicjatywy lub z inicjatywy związków i zrzeszeń kombatanckich."

Art. 181.

W ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r. - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. Nr 25, poz. 219, z późn. zm.⁶⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 94 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zrzeszeniom i fundacjom, które w swoich statutach lub umowach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych";

2) w art. 96 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zrzeszenia i fundacje, które w swoich statutach lub umowach przewidują działania związane z analizą finansowania kampanii wyborczych".

Art. 182.

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.⁶⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

---

⁶⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 112, poz. 766 oraz z 2009 r. Nr 119, poz. 999 i Nr 202, poz. 1547.

⁶⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 113, Nr 90, poz. 756, Nr 143, poz. 1199 i Nr 179, poz. 1484, z 2006 r. Nr 143, poz. 1028 i 1029, z 2007 r. Nr 168, poz. 1187 i Nr 192, poz.

1) w art. 7 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) przekazanie lub zużycie towarów na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków albo stron zrzeszenia,";

2) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Nieodpłatne świadczenie usług niebędące dostawą towarów na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków albo stron zrzeszenia, oraz wszelkie inne nieodpłatne świadczenie usług, jeżeli nie są one związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a podatnikowi przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług związanych z tymi usługami, w całości lub w części, traktuje się jak odpłatne świadczenie usług.";

3) w art. 28b ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. W przypadku świadczenia usług na rzecz podatników, gdy usługi te przeznaczone są na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych lub członków albo stron zrzeszenia, do określenia miejsca świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 28c.";

4) w art. 74 w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

"15) urzędowych druków dokumentów wydawanych przez władze państw trzecich lub organy międzynarodowe oraz druków odpowiadających międzynarodowym wzorom w celu ich dystrybucji, przesyłanych przez zrzeszenia mające siedzibę na terytorium państwa trzeciego odpowiednim zrzeszeniom mającym siedzibę na terytorium kraju;";

5) w art. 86 w ust. 9 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) transakcji, w tym pośrednictwa, z wyłączeniem zarządzania i przechowywania, których przedmiotem są akcje, udziały w spółkach i zrzeszeniach, obligacje i inne papiery wartościowe, z wyłączeniem dokumentów ustanawiających tytuł prawny do towarów oraz następujących praw lub papierów wartościowych:

a) prawa do określonego udziału w nieruchomości,

- b) praw rzeczowych dających ich posiadaczowi prawo użytkowania w stosunku do nieruchomości,
- c) udziałów lub akcji, dających ich posiadaczowi prawo własności lub użytkowania w stosunku do nieruchomości lub jej części".

Art. 183.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.⁶⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 57 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - "2) Kościół Katolicki, inne kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i zrzeszenia;"
- 2) w art. 80a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - "2) Kościół Katolicki, inne kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i zrzeszenia."

Art. 184.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263 oraz z 2005 r. Nr 175, poz. 1458 i Nr 203, poz. 1683) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- "1. Przeprowadzać kurs początkowy oraz kurs uzupełniający, a także organizować egzaminy mogą jednostki organizacyjne szkół wyższych, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty naukowo-badawcze, jednostki badawczo-rozwojowe lub inne placówki naukowe oraz zrzeszenia naukowo-techniczne Naczelnej Organizacji Technicznej, do zakresu działania których należy kształcenie lub prowadzenie badań w zakresie substancji kontrolowanych, z zastrzeżeniem ust. 2."

Art. 185.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.⁶⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

11, Nr 116, poz. 979, Nr 195, poz. 1504, Nr 215, poz. 1666 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 357.
⁶⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 40, poz. 229.
⁶⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595,

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 18 otrzymuje brzmienie:

"18) organizacji pozarządowej - oznacza to niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej, utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i zrzeszenia, z wyjątkiem partii politycznych i utworzonych przez nie fundacji;"

2) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Wpisowi do rejestru podlega również wykonywanie usług, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, przez jednostki samorządu terytorialnego, szkoły wyższe, zrzeszenia, fundacje, organizacje społeczne i zawodowe oraz inne organizacje, których celem statutowym albo umownym jest świadczenie tych usług."

Art. 186.

W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.⁶⁹⁾) w art. 22b:

1) w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) danych kontaktowych zrzeszeń i organizacji, które mogą udzielić praktycznej pomocy przedsiębiorcom lub konsumentom;"

2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są zamieszczane na stronie internetowej punktu kontaktowego na wniosek zrzeszeń i organizacji."

Art. 187.

W ustawie z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 187, poz. 1925, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 oraz z 2009 r. Nr 111, poz. 918) w załączniku w pkt VIII w ppkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"W fundacjach i zrzeszeniach prowadzących działalność gospodarczą:"

Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

⁶⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

Art. 188.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.⁷⁰⁾) w art. 31e ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Wnioski w sprawach, o których mowa w ust. 1, mogą składać do ministra właściwego do spraw zdrowia:

- 1) konsultanci krajowi z dziedziny medycyny odpowiedniej dla danego świadczenia opieki zdrowotnej;
- 2) zrzeczenia będące zgodnie z postanowieniami ich statutów albo umów towarzystwami naukowymi o zasięgu krajowym - za pośrednictwem konsultantów, o których mowa w pkt 1;
- 3) Prezes Funduszu;
- 4) zrzeczenia i fundacje, których celem statutowym lub umownym jest ochrona praw pacjenta - za pośrednictwem konsultantów, o których mowa w pkt 1."

Art. 189.

W ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.⁷¹⁾) w art. 17 w ust. 8 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) zrzeczenia wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, których celem statutowym jest reprezentowanie środowiska informatycznego lub wspieranie zastosowań informatyki."

Art. 190.

W ustawie z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. Nr 169, poz. 1411 oraz z 2009 r. Nr 141, poz. 1149) w art. 41 w ust. 6 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) współdziałanie z organizacjami i zrzeczeniami krajowymi i zagranicznymi, których celem jest rozwój transplantologii, oraz z samorządem lekarskim;"

---

⁷⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374 oraz z 2010 r. Nr 50, poz. 301.

⁷¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 65 i Nr 73, poz. 501, z 2008 r. Nr 127, poz. 817, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230.

Art. 191.

W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.⁷²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 48 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Członków Komisji minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołuje spośród kandydatów zgłoszonych przez Radę, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, senaty uczelni oraz ogólnokrajowe zrzeszenia naukowe i organizacje pracodawców. Członkiem Komisji może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora, zatrudniony w uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Powołując członków Komisji, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego uwzględnia wymóg reprezentowania w składzie Komisji przedstawicieli grup kierunków studiów określonych w art. 50 ust. 4.

2) w art. 54 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 19, art. 26 ust. 1, art. 27-30, art. 32, z tym że wynikające z tego przepisu uprawnienie prokuratora przysługuje również ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, oraz art. 36 - 40 ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz...), z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.";

3) w art. 63 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) instytucji i zrzeszeń naukowych, zawodowych oraz twórczych;"

4) w art. 204 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. Uczelniane organizacje studenckie, a także działające w uczelni zrzeszenia zrzeszające wyłącznie studentów lub studentów i nauczycieli akademickich, mają prawo występowania z wnioskami do organów uczelni lub do organów samorządu studenckiego w sprawach dotyczących studentów uczelni.

3. Organy uczelni mogą przeznaczać środki materialne dla uczelnianych organizacji studenckich i zrzeszeń, o których mowa w ust. 2. Organizacje te przedstawiają władzom uczelni sprawozdanie i rozliczenie z otrzymanych środków nie rzadziej niż raz w semestrze.";

---

⁷²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 68, poz. 584, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 202, poz. 1553 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 359.

5) w art. 205 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Uczelniane organizacje studenckie podlegają rejestracji, z wyłączeniem organizacji studenckich działających na podstawie ustawy z dnia ... o zrzeszeniach. Rejestr uczelnianych organizacji studenckich jest jawny.";

6) w art. 206 ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

"1. Samorząd studencki, w tym Parlament Studentów, lub zrzeszenie o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszające wyłącznie studentów, może - dla poparcia swoich żądań, gdy są one przedmiotem sporu zbiorowego i dotyczą istotnych spraw lub interesów studentów - podjąć akcję protestacyjną, nienaruszającą przepisów obowiązujących w uczelni.

2. Decyzję o przeprowadzeniu akcji protestacyjnej i jej formie podejmuje bezwzględną większością głosów, odpowiednio do jej zasięgu, organ samorządu studenckiego lub zrzeszenia, o którym mowa w ust. 1. O decyzji tej właściwy organ zawiadamia rektora lub kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej nie później niż trzy dni przed rozpoczęciem akcji protestacyjnej.

3. Strajk studencki (powstrzymanie się od uczęszczania na zajęcia z możliwością pozostania w uczelni) może być podjęty wyłącznie przez samorząd studencki lub zrzeszenie, o którym mowa w ust. 1, jeżeli wcześniejsze negocjacje z rektorem lub inne niż strajk formy akcji protestacyjnej nie doprowadziły do rozwiązania konfliktu.";

7) w art. 210 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do uczelnianych organizacji doktorantów oraz zrzeszeń, które nie zrzeszają innych członków oprócz doktorantów, studentów i pracowników uczelni, stosuje się odpowiednio przepisy art. 204 ust. 2 i 3 oraz art. 205-207.".

Art. 192.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.⁷³⁾) w art. 71 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W razie skazania osoby uzależnionej za przestępstwo pozostające w związku z używaniem środka odurzającego lub substancji psychotropowej na karę pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, sąd zobowiązuje skazanego do

---

⁷³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146.

poddania się leczeniu lub rehabilitacji w zakładzie opieki zdrowotnej i oddaje go pod dozór wyznaczonej osoby, instytucji lub zrzeczenia."

Art. 193.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 z późn. zm.⁷⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) właściwych podmiotów będących uczestnikami odpowiednio rynku papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, towarów giełdowych lub usług funduszy inwestycyjnych oraz zrzeczeń i organizacji zrzeszających uczestników tych rynków;"

2) w art. 46 w ust. 5 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1) 2 przedstawicieli reprezentatywnych zrzeczeń lub organizacji zrzeszających emitentów zdematerializowanych papierów wartościowych;

2) 2 przedstawicieli reprezentatywnych zrzeczeń lub organizacji zrzeszających banki powiernicze;"

3) w art. 148 w ust. 1 w pkt 2 lit. h otrzymuje brzmienie:

"h) zrzeczeń i organizacji zrzeszających maklerów, doradców, maklerów giełd towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, emitentów zdematerializowanych papierów wartościowych albo banki powiernicze;"

4) w art. 151 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) rzecznikowi dyscyplinarnemu lub sądowi dyscyplinarnemu zrzeczenia maklerów lub doradców, wyłącznie w zakresie niezbędnym do ustalenia, na potrzeby wszczęcia lub prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, naruszenia zasad etyki zawodowej przez maklera lub doradcę;"

---

⁷⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 13, poz. 69, Nr 42, poz. 341, Nr 77, poz. 649, Nr 78, poz. 659, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 223, poz. 1776 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 252.

Art. 194.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708, z późn. zm.⁷⁵⁾) w art. 73 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Funkcjonariusz jest obowiązany uzyskać zezwolenie Szefa CBA na przynależność do organizacji lub zrzeszeń krajowych, zagranicznych albo międzynarodowych."

Art. 195.

W ustawie z dnia z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 952) w art. 40 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do zrzeszeń krajowych.

4. Przynależność funkcjonariusza do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia odpowiednio Szefa SKW i Szefa SWW."

Art. 196.

W ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z 2008 r. Nr 98, poz. 634, Nr 214, poz. 1349 i Nr 237, poz. 1655 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 105) w art. 15 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do tworzenia i działania lokalnych grup działania stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) członkiem lokalnej grupy działania mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw;
- 2) uprawnienie prokuratora, o którym mowa w art. 32, przysługuje również marszałkowi województwa;
- 3) lokalne grupy działania mogą prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji lokalnej strategii rozwoju i w zakresie określonym w ich statutach;
- 4) lokalna grupa działania, oprócz walnego zebrania członków, władzy zarządzającej i organu kontroli wewnętrznej, jest obowiązana posiadać radę, do której wyłącznej właściwości należy wybór operacji, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr

---

⁷⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1122 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 85, poz. 716, Nr 105, poz. 880 i Nr 157, poz. 1241.

1698/2005, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez lokalną grupę działania lokalnej strategii rozwoju."

Art. 197.

W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33 i Nr 20, poz. 106) w art. 9 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) organizacje techniczne, zrzeszenia zawodowe, izby samorządu zawodowego określone w ustawie o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz spośród przedstawicieli nauki i pracowników Państwowej Inspekcji Pracy. W skład Komisji wchodzi 8 osób."

Art. 198.

W ustawie z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) w art. 2 w ust. 1 pkt 22 otrzymuje brzmienie:

"22) organizacjach zawodowych - oznacza to organizację zawodową, zrzeszenie zawodowe lub samorząd zawodowy lub gospodarczy;"

Art. 199.

W ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. Nr 116, poz. 730) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) opinię sporządzoną na wniosek przedsiębiorcy przez jednostkę naukową lub centrum badawczo-rozwojowe, które nie są powiązane z przedsiębiorcą lub zrzeszenie naukowo-techniczne o zasięgu ogólnopolskim, a ich zakres działania jest związany z inwestycją technologiczną, na którą ma być udzielony kredyt technologiczny, stwierdzającą, że technologia, która będzie wdrażana w wyniku realizacji inwestycji technologicznej finansowanej kredytem technologicznym, jest nową technologią;"

2) w art. 34 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) opinię sporządzoną przez jednostkę naukową, centrum badawczo-rozwojowe lub zrzeszenie naukowo-techniczne o zasięgu ogólnopolskim, których zakres działania jest związany z inwestycją technologiczną finansowaną kredytem technologicznym,

potwierdzającą zastosowanie nowej technologii, na którą został udzielony kredyt technologiczny;".

Art. 200.

W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 419 i Nr 76, poz. 641) w art. 4 ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

- "2. Zrzeszenia będące zgodnie z postanowieniami ich statutów albo umów towarzystwami naukowymi o zasięgu krajowym, zrzeszające specjalistów w danej dziedzinie medycyny, farmacji lub innej dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia, przedstawiają, na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia, kandydatów do pełnienia funkcji konsultanta krajowego.
3. W przypadku braku zrzeszeń, o których mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw zdrowia występuje z wnioskiem do zrzeszeń będących zgodnie z postanowieniami ich statutów albo umów towarzystwami naukowymi o zasięgu krajowym, zrzeszających specjalistów w dziedzinie pokrewnej do dziedziny, w której ma być powołany konsultant krajowy.
4. Zrzeszenia, o których mowa w ust. 2 i 3, przedstawiają w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku ministra właściwego do spraw zdrowia, trzech kandydatów do pełnienia funkcji konsultanta krajowego wraz z uzasadnieniem."

Art. 201.

W ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 98, poz. 819, Nr 168, poz. 1323 i Nr 215, poz. 1667 oraz z 2010 r. Nr 21, poz. 104) w art. 100 w ust. 5 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

- "8) przekazanie przez podatnika na potrzeby osobiste podatnika, współników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków albo strony zrzeszenia, a także zatrudnionych przez niego pracowników oraz byłych pracowników;".

Art. 202.

W ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504) w art. 40 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- "3) o klubach, organizacjach, zrzeszeniach skupiających kibiców, obejmujące:
- a) ich nazwę,

- b) imię i nazwisko osoby działającej w imieniu osób zrzeszonych,
- c) liczbę członków,
- d) miejsce spotkań oraz charakterystykę zachowań i metod działania osób, o których mowa w lit. c, oraz elementy charakterystyczne, w szczególności oznakowanie ubrania,
- e) informacje o czynach noszących znamiona przestępstwa albo wykroczenia o charakterze chuligańskim z udziałem osób, o których mowa w lit. c,
- f) informacje o wzajemnych relacjach pomiędzy poszczególnymi klubami, organizacjami i zrzeszeniami;"

Art. 203.

W ustawie z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. Nr 72, poz. 619 i Nr 157, poz. 1241) wprowadza się następujące zmiany w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Lokalną strategię rozwoju obszarów rybackich opracowuje stowarzyszenie, w rozumieniu ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr..., poz. ...), z tym że:

- 1) członkiem stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem samorządu województwa;
- 2) uprawnienie prokuratora, o którym mowa w art. 32 przysługuje również marszałkowi województwa;
- 3) stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji lokalnej strategii rozwoju obszarów rybackich i w zakresie określonym w jego statucie;
- 4) stowarzyszenie, oprócz walnego zebrania członków albo zebrania delegatów, władzy zarządzającej i organu kontroli wewnętrznej, jest obowiązane posiadać komitet, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach opracowanej lokalnej strategii rozwoju obszarów rybackich;
- 5) komitet, o którym mowa w pkt 4, jest wybierany przez walne zebranie członków stowarzyszenia albo zebranie delegatów spośród członków tego stowarzyszenia. Co najmniej połowę członków komitetu stanowią podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia nr 1198/2006, lub ich przedstawiciele, i w art. 23 ust. 1 akapit 4 rozporządzenia nr 498/2007, z tym że członek komitetu nie może być równocześnie członkiem innego organu stowarzyszenia."

Art. 204.

W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540) w art. 88 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) udzielanie finansowej pomocy instytucjom i zrzeszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożenia patologicznym hazardem;"

Art. 205.

W ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 47, poz. 278) w art. 10 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) w przypadku gdy usługodawca podlega przepisom kodeksu dobrych praktyk lub jest członkiem albo stroną zrzeszenia handlowego lub zawodowego, które przewiduje odwołanie do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów, usługodawca podaje informacje w tym zakresie, jak również określa sposób, w jaki można uzyskać dostęp do szczegółowych informacji dotyczących charakterystyki i warunków korzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów."

Art. 206.

W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Służba Więzienna współdziała z organami państwowymi i samorządu terytorialnego, zrzeszeniami, fundacjami, organizacjami oraz instytucjami, których celem jest współpraca w wykonywaniu kary pozbawienia wolności, jak również z kościołami, związkami wyznaniowymi, szkołami wyższymi i placówkami naukowymi oraz osobami godnymi zaufania.";

2) w art. 163 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do zrzeszeń krajowych działających poza Służbą Więzienną.

4. Przynależność do organizacji lub zrzeszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Dyrektora Generalnego lub upoważnionego przez niego przełożonego."

Art. 207.

W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Uczniowski klub sportowy działa na zasadach przewidzianych dla stowarzyszeń w przepisach ustawy z dnia ... o zrzeszeniach (Dz. U. Nr ..., poz...), z wyłączeniem przepisów dotyczących rejestracji.";

2) w art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do polskiego związku sportowego stosuje się przepisy ustawy z dnia ... o zrzeszeniach dotyczące stowarzyszeń."

Dział VI

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 208.

1. W sprawach związanych z nadzorem nad stowarzyszeniem prowadzonych przez organ nadzorujący na podstawie ustawy uchylanej w art. 212, wszczętych i niezakończonych ostatecznie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Przepis art. 26 uchylanej ustawy stosuje się.
2. Do postępowań przed sądem wszczętych na podstawie art. 26, art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 212, i niezakończonych prawomocnie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.
3. Do postępowań przed sądem wszczętych na podstawie art. 31 ustawy uchylanej w art. 212, i niezakończonych prawomocnie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że liczbę członków wymaganych do założenia stowarzyszenia ocenia się według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 209.

1. Stowarzyszenia i stowarzyszenia zwykle utworzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się odpowiednio stowarzyszeniami i stowarzyszeniami zwykłymi w rozumieniu niniejszej ustawy.
2. Stowarzyszenia zwykle utworzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które nie rozpoczęły działalności przed tym dniem mogą rozpocząć działalność nie wcześniej niż w terminie określonym w art. 41 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 212.

3. Stowarzyszenia, o których mowa w ust. 1, są obowiązane dostosować swoje statuty do wymogów niniejszej ustawy w terminie 18 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.
4. Stowarzyszenia zwykłe, o których mowa w ust. 1, są obowiązane uzyskać wpis do Rejestru w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że w tym terminie członkowie zawrą umowę zrzeszenia nierejestrowego i uzyskają wpis do Ewidencji, jeśli jest wymagany.
5. Brak wpisu do Rejestru albo niezawarcie umowy zrzeszenia rejestrowego, w terminie wskazanym ust. 4, skutkuje rozwiązaniem stowarzyszenia zwykłego z mocy prawa.
6. Do dnia uzyskania wpisu do Rejestru albo zawarcia umowy stowarzyszenia zwykłe działają na podstawie dotychczasowych przepisów.
7. Likwidację stowarzyszenia albo stowarzyszenia zwykłego rozpoczęta przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 210.

Organy nadzorujące, o których mowa w art. 40 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 212, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prześlą sądowi rejestrowemu rejestry stowarzyszeń zwykłych wraz z dokumentacją dotyczącą tych stowarzyszeń.

Art. 211.

1. Pierwsze sprawozdanie z działalności oraz pierwsze sprawozdanie finansowe, o których mowa w art. 9 ust. 1, sporządza się za 2013 r.
2. Działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zrzeszenia, które spełniają warunki określone w art. 9 ust. 1, przyjmą plan finansowy do dnia 31 marca 2013 r.

Art. 212.

Traci moc ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z 2003 r. Nr 96, poz. 874, z 2004 Nr 102, poz. 1055 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766).

Art. 213.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Uzasadnienie

Cel i przedmiot projektowanej regulacji

Preambuła do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że Konstytucję ustanowiono jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot.

Konstytucja przyjmuje obywatelską koncepcję państwa. W myśl tej koncepcji państwo ma być wspólnotą wszystkich obywateli (art. 1). Co więcej, przepis art. 4 Ustawy Zasadniczej statuuje zasadę suwerenności Narodu (polityczna koncepcja Narodu). Zwierzchnictwo Narodu, w konstytucyjnym ujęciu, powinno być rozumiane jako podporządkowanie wszystkich organów władzy publicznej woli ogółu obywateli. Konsekwencją przyjęcia politycznej koncepcji Narodu jest podkreślenie w Ustawie Zasadniczej roli (znaczenia) reprezentacji społeczeństwa obywatelskiego oraz przyznanie mu szeregu uprawnień.

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 r. w art. 22 stanowi, że każdy ma prawo do swobodnego stowarzyszania się z innymi, włącznie z prawem do tworzenia i przystępowania do związków zawodowych w celu ochrony swych interesów. Na wykonywanie tego prawa nie mogą być nałożone ograniczenia inne niż przewidziane przez ustawę i konieczne w demokratycznym społeczeństwie w interesie bezpieczeństwa państwowego i publicznego, porządku publicznego bądź dla ochrony zdrowia lub moralności publicznej albo praw i wolności innych osób.

Polskie doświadczenia związane z funkcjonowaniem społeczeństwa obywatelskiego wskazują na rozbieżności pomiędzy deklaracją polityczną, a rzeczywistością, w szczególności dotyczy to małej aktywności (uczestnictwa) obywateli w: procesie stanowienia prawa powszechnie obowiązującego, w tym miejscowego, procesach planowania społeczno-gospodarczego, działalności socjalnej i usługach społecznych. W ocenie projektodawców, wynika to w znacznej mierze z braku pełnej swobody zrzeszania się osób fizycznych, jak i prawnych. Dotychczas nie wykształciły się bowiem samodzielne, wystarczająco pojemne i zróżnicowane formy organizowania się i wyłaniania wspólnych reprezentacji różnych organizacji oraz zrzeszeń osób prawnych i fizycznych, niezbędne dla funkcjonowania sprawnych i powszechnie stosowanych ścieżek dialogu społecznego.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w swoim orzecznictwie podkreśla m.in. iż:

- celem stowarzyszenia może być wszystko, co jest zgodne z prawem, a także - co do zasady - promowanie zmian w prawie, także na płaszczyźnie konstytucyjnej, o ile tylko zmiany te nie mają charakteru antydemokratycznego, a środki mające do tych zmian prowadzić są zgodne z prawem i zasadami demokracji,
- uzyskanie osobowości prawnej może być automatyczną konsekwencją utworzenia danego stowarzyszenia i, w związku z tym, nie wiązać się z żadnymi dodatkowymi formalnościami; w zgodności z art. 11 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności pozostaje jednak uzależnienie uzyskania tej osobowości od dokonania zgłoszenia lub uzyskania wpisu do rejestru, o ile tylko przeprowadzana przy tej okazji kontrola jest kontrolą legalności celów i statutowego zakresu działań danego stowarzyszenia, a procedury są przeprowadzane z rozsądną szybkością,
- należy przyjąć domniemanie, że działalność stowarzyszenia, w braku dowodów przeciwnych, jest zgodna z prawem;
- objęcie gwarancjami wynikającymi z przepisów prawa międzynarodowego nie zależy od przyznania danemu stowarzyszeniu osobowości prawnej.

Przewidziana przez Konstytucję wolność zrzeszania się (art. 12) dotyczy każdego na równych prawach (art. 32). Ograniczenie wolności zrzeszania dopuszczalne jest wyłącznie w drodze ustawy w przypadkach określonych w Ustawie Zasadniczej, przy czym ograniczenia te nie mogą naruszać istoty tej wolności (art. 31 ust. 3). Ustrojodawca wyraźnie wskazuje, iż ustawa ma określać rodzaje zrzeszeń podlegających sądowej rejestracji, tryb rejestracji oraz formy nadzoru nad zrzeszeniami (art. 58 ust. 3 Konstytucji). W przepisie art. 58 ust. 2 Konstytucji przesądzono ponadto, iż zakazane są zrzeszenia, których cel lub działalność są sprzeczne z jej postanowieniami lub ustawami. Jednakże o takiej sprzeczności rozstrzyga sąd odmawiając rejestracji lub zakazując działania zrzeszenia.

Z przytoczonych wyżej regulacji konstytucyjnych należy wnosić, iż Państwo nie tylko nie może dowolnie ograniczać wolności zrzeszania się, ale także musi likwidować bariery i ograniczenia uniemożliwiające pełną jej realizację. Z wywiedzionej z idei demokratycznego państwa prawnego zasady zaufania do państwa i prawa (zasady lojalności państwa wobec obywatela) wynika w szczególności nakaz usunięcia wszelkich przeszkód prawnych utrudniających albo uniemożliwiających realizację przyznanych obywatelom uprawnień. Przy czym przeszkodą taką może być również niezabezpieczenie przez

ustawodawcę wystarczającego instrumentarium prawnego pozwalającego w sposób swobodny czynić użytek z przyznanego uprawnienia.

Należy podkreślić, iż wolność zrzeszania, która decyduje o rzeczywistej budowie społeczeństwa obywatelskiego i realizacji zasady pomocniczości, w istocie rzeczy nie została dotychczas w Polsce w pełni zrealizowana m.in. dlatego, iż obowiązujące w jej zakresie regulacje nie są ze sobą skorelowane. Przykładowo, aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach oraz inne ustawy regulujące problematykę zrzeszania się różnicują, w zależności od formy i celu zrzeszenia, m.in.: progi ilościowe określające minimalną liczbę podmiotów mogących utworzyć zrzeszenie danego typu oraz podmioty, które mogą być jego członkami. Utworzyć organizację pracodawców może co najmniej 10 pracodawców, izbę gospodarczą – 50 przedsiębiorców, a zrzeszenie transportu – 200 osób – przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie transportu. Stowarzyszenie zaś może utworzyć 15 osób. Trudno jest znaleźć przekonujące uzasadnienie dla powyższego zróżnicowania. Należy również podkreślić, iż w publicznych debatach na temat organizowania się społeczeństwa konsekwentnie podnoszony jest zarzut, iż wspomniane wyżej progi ilościowe są zbyt wysokie (dotyczy to przede wszystkim stowarzyszeń).

Swobodzie i powszechności zrzeszania się nie służy także wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych przez każde stowarzyszenie, izbę, zrzeszenie i organizację.

Ponadto przewidziana ustawą – Prawo o stowarzyszeniach forma stowarzyszenia zwykłego jest mało użyteczna i w praktyce rzadko wykorzystywana. Przyczyna takiego stanu rzeczy upatrywana jest w ryzyku, jakie biorą na siebie uczestnicy stowarzyszenia zwykłego oraz w ograniczeniach w zakresie możliwości pozyskiwania środków finansowych na działalność w ramach tej formy zrzeszenia. Stowarzyszenie zwykłe nie może bowiem przyjmować darowizn, spadków i zapisów oraz otrzymywać dotacji, a także korzystać z ofiarności publicznej. Negatywnie ocenia się również fakt, iż stowarzyszenie zwykłe nie posiada zdolności prawnej, co uniemożliwia mu zaciąganie zobowiązań, w tym zawieranie umów, np. najmu lokalu.

O braku swobody zrzeszania się decydują także ograniczenia ze względu na rodzaj, charakter prawny lub formę określonych podmiotów. Ustawa - Prawo o stowarzyszeniach została uchwalona na samym początku procesu transformacji ustrojowej. Dotychczasowe nowelizacje, dokonywane doraźnie (w niezbędnym zakresie), nie zmieniły charakteru tego aktu prawnego. Stanowi on podstawę zrzeszania się **wyłącznie osób fizycznych**. Nie wypracowano odpowiedniej instytucji (formy) pozwalającej na wspólne zrzeszanie się, na równych prawach, osób fizycznych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości

prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, a także osób prawnych różnego typu. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym nie jest możliwe zrzeszanie się na równych prawach dla realizacji wspólnego celu podmiotów o różnym charakterze takich jak: fundacje, osobowe spółki prawa handlowego, izby gospodarcze, spółdzielnie, izby rzemieślnicze, zrzeszenia handlu i usług, stowarzyszenia zwykłe, organizacje pracodawców, spółdzielnie, związki zrzeszeń i osoby fizyczne.

Wysokie progi w zakresie liczby członków, ograniczenia co do rodzaju podmiotów zrzeszających się oraz form, w których można się zrzeszać, powodują, że aktualne regulacje same w sobie są barierą dla realizacji wolności zrzeszania się. W opinii projektodawców prawo powinno stanowić nie tylko podstawę funkcjonowania zrzeszeń w obrocie prawnym, ale pomoc w realizacji celu, jakim jest aktywne społeczeństwo obywatelskie. W związku z tym, przepisy muszą być użyteczne zarówno przy tworzeniu (organizowaniu) zrzeszenia, jak i później, przy prowadzeniu jego spraw. Należy przy tym pamiętać, iż skuteczne prawo to takie, które "daje się stosować", jest "poręczne", "sprawne" i "nieuciążliwe" dla obywateli oraz dla szeroko rozumianej administracji, która na jego podstawie rozstrzyga konkretne sprawy.

Projektowana ustawa o zrzeszeniach ma stanowić wdrożenie i gwarancję realizacji ustrojowej zasady wolności zrzeszania się, w tym wolności tworzenia i działania stowarzyszeń, ruchów obywatelskich i innych dobrowolnych organizacji (art. 12 i art. 58 Konstytucji).

Ustawa regulować będzie problematykę tworzenia organizacji i porozumień prywatno-prawnych i nie znajdzie zastosowania do instytucji, organizacji prawa publicznego, w tym: samorządów, organizacji społeczno-zawodowych rolników i samorządów zawodowych.

Projektowany akt określi formy organizowania się dla celów niegospodarczych podmiotów zróżnicowanych pod względem statusu i charakteru prawnego. Założeniem projektodawców jest zagwarantowanie zainteresowanym możliwości dokonania swobodnego wyboru formy zrzeszenia. Zdaniem projektodawców, dogodne (przyjazne, zróżnicowane) formy organizowania się i swoboda ich wyboru będą w efekcie stymulowały aktywność społeczną, tj. inicjatywy obywatelskie, działalność charytatywną, czy też działalność pożytku publicznego.

Projektowana ustawa kompleksowo reguluje kwestie związane z tworzeniem, organizacją, funkcjonowaniem i rozwiązywaniem zrzeszeń. Przewiduje ona możliwość

utworzenia zrzeszenia w jednej z czterech form: **stowarzyszenia** (posiadającego osobowość prawną), **stowarzyszenia zwykłego** (posiadającego zdolność prawną), **zrzeszenia nierejestrowego** (umowa) i **porozumienia partnerskiego** (umowa).¹ Ponadto dążąc do zapewnienia maksymalnej elastyczności projektowanych regulacji oraz zwiększenia ich atrakcyjności dla adresatów przewidziano możliwość podziału, przekształcenia oraz fuzji zrzeszeń.

Prawo tworzenia wskazanych w projekcie form zrzeszeń przysługiwać będzie nie tylko osobom fizycznym, jak ma to miejsce w obecnie obowiązującym stanie prawnym, ale również osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym niebędącym osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Projektowana ustawa umożliwi wszystkim formom zrzeszeń łączenie się w związki zrzeszeń. Należy nadmienić, iż w obecnym stanie prawnym osoba prawna może być jedynie wspierającym członkiem stowarzyszenia (art. 10 ust. 3 ustawy - Prawo o stowarzyszeniach), a także założycielem i członkiem związku stowarzyszeń. Jednakże uprawnienie do założenia związku zrzeszeń i bycia jego członkiem przysługuje wyłącznie osobom prawnym niemającym celów zarobkowych (osoby prawne, które mają cele zarobkowe mogą być wyłącznie członkami wspierającymi). Ustawa - Prawo o stowarzyszeniach wyłącza możliwość tworzenia związków stowarzyszeń przez stowarzyszenia zwykłe.

Zgodnie z projektem ustawy, prawo zrzeszania się na zasadach w niej określonych zostanie wyłączone w odniesieniu do partii politycznych, związków zawodowych oraz związków pracodawców w zakresie określonym w projekcie.

W myśl projektowanych przepisów, w przypadku gdy członkami albo stronami zrzeszenia będą podmioty o różnym statusie każdemu z nich będzie przysługiwało równe prawo w zakresie prowadzenia spraw zrzeszenia, głosowania oraz tworzenia organów zrzeszenia. Stosunki pomiędzy członkami albo stronami zrzeszenia będą mogły być jednak ukształtowane w sposób odmienny w postanowieniach statutu stowarzyszenia lub stowarzyszenia zwykłego albo umowy zrzeszenia nierejestrowego lub porozumienia partnerskiego. Co więcej, w statucie albo umowie będzie można postanowić, iż członkiem albo stroną zrzeszenia może być wyłącznie osoba fizyczna.

Projekt umożliwia prowadzenie działalności gospodarczej dla realizacji celów statutowych lub umownych przez wszystkie formy zrzeszeń, przy czym dochód z działalności

---

¹ Aktualnie obowiązująca ustawa - Prawo o stowarzyszeniach stanowi podstawę funkcjonowania jedynie **stowarzyszeń** (posiadających osobowość prawną) i **stowarzyszeń zwykłych** (nieposiadających osobowości prawnej ani zdolności prawnej).

gospodarczej zrzeszenia nie będzie mógł być przeznaczony do podziału między członków albo strony zrzeszenia. Przewidziano również możliwość prowadzenia działalności pożytku publicznego przez zrzeszenia.

Znaczną część projektu stanowią przepisy o charakterze *ius dispositivi*, które znajdują zastosowanie w przypadku jeżeli zrzeszenie nie ureguje odmiennie określonych kwestii w statucie albo umowie. Przepisy te dotyczą w szczególności zasad podejmowania uchwał, głosowania, prowadzenia spraw zrzeszenia, a także praw i obowiązków członków albo stron zrzeszenia oraz ich organów. Regulacje te mają w swojej istocie ułatwić podmiotom, które zechcą skorzystać z dobrodziejstwa ustawy funkcjonowanie w ramach zrzeszeń oraz ograniczać do minimum spory i wątpliwości, które mogłyby pojawić się w sytuacji, jeżeli określona kwestia nie byłaby uregulowana w statucie albo umowie albo byłaby uregulowana nieprecyzyjnie.

Projektowana ustawa zakłada możliwość przekształcenia stowarzyszenia, stowarzyszenia zwykłego lub zrzeszenia nierejestrowego w inną formę zrzeszenia, a także reguluje kwestie tworzenia związków zrzeszeń, łączenia stowarzyszeń i stowarzyszeń zwykłych, a także podziału stowarzyszeń.

Zgodnie z projektem, stowarzyszenia i stowarzyszenia zwykłe będą podlegać obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zrzeszenia nierejestrowe i porozumienia partnerskie, w przypadku jeżeli umowa przewidywać będzie możliwość korzystania przez te zrzeszenia ze środków publicznych, prowadzenia zbiorów publicznych lub korzystania ze środków pochodzących z takich zbiorów, będą podlegały zgłoszeniu do Ewidencji Zrzeszeń Nierejestrowych i Porozumień Partnerskich, która zostanie utworzona na mocy projektowanych przepisów. W założeniu Ewidencja będzie prowadzona w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Wpis do Ewidencji dokonywany będzie na podstawie zgłoszenia przy użyciu formularza elektronicznego dostępnego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra prowadzącego Ewidencję. Wpis do Ewidencji nie będzie podlegał opłacie. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłoszenia i dokonywania wpisów w Ewidencji, wzór elektronicznego formularza zgłoszenia, sposób aktualizacji danych zawartych w Ewidencji, w tym wzór elektronicznego formularza zgłoszenia aktualizacyjnego, oraz sposób prowadzenia Ewidencji. Rozporządzenie takie będzie musiało zapewnić powszechną dostępność formularza (m.in. strona, na której zamieszczony będzie link do formularza musi być oznaczony w sposób widoczny i jednoznaczny; w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw administracji

publicznej, w godzinach pracy urzędu powinno być udostępnione stanowisko do dokonywania zgłoszeń), dawać pewność (na tyle na ile to możliwe) aktualności danych zawartych w Ewidencji oraz gwarantować prostą i nieskomplikowaną procedurę zgłaszania. System teleinformatyczny będzie musiał uniemożliwić dokonanie zgłoszenia niekompletnego.

Kierując się koniecznością zapewnienia przejrzystości działalności zrzeszeń projektowana ustawa nakłada na zrzeszenia obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności oraz sprawozdania finansowego w przypadku jeżeli suma aktywów zrzeszenia przekracza kwotę 50 000 zł lub dysponuje ono majątkiem publicznym, w tym korzysta ze środków publicznych lub z ofiarności publicznej. Zrzeszenia wykonujące zadania publiczne lub dysponujące majątkiem publicznym będą obowiązane publikować sprawozdania na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej zrzeszenia. Natomiast pozostałe zrzeszenia będą musiały publikować sprawozdania na swojej stronie internetowej lub w sposób określony w statucie albo umowie. Ponadto zrzeszenia obowiązane do sporządzania sprawozdań będą prowadziły gospodarkę finansową w oparciu o sporządzany corocznie plan finansowy.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom partnerów społecznych proponuje się również zmianę zasad ewidencjonowania przychodów i rozchodów zrzeszenia. Zgodnie z projektem, zrzeszenia - o ile nie mają obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych - będą miały obowiązek posiadać i przechowywać dowody zakupu towarów, prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, wykaz wyposażenia oraz, odrębnie na każdy rok, ewidencję przychodów i rozchodów. Ewidencja ta uwzględniać będzie przychody z tytułu składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku zrzeszenia, z ofiarności publicznej oraz dotacji, a także świadczenia na rzecz beneficjentów zrzeszenia. Ewidencja spełniająca warunki dla ksiąg rachunkowych, podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ewidencji oraz rejestrów, do których prowadzenia, do celów podatkowych, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązani są podatnicy, będzie księgą podatkową w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Jednocześnie w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości przyjęto, iż obowiązek prowadzenia księgi rachunkowej dotyczył będzie zrzeszeń, o których mowa w projekcie ustawy o zrzeszeniach, których przychody netto za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro.

Mając na względzie, iż projekt ustawy nakłada szczególne obowiązki (w zakresie sprawozdawczości, planów finansowych i ewidencji przychodów i rozchodów) na zrzeszenia

wykorzystujące środki publiczne, konieczne stało się sformułowanie przepisów, które zapewnią efektywność realizacji tych obowiązków. Przyjęto, iż wykorzystanie przez zrzeczenie środków publicznych niezgodnie z przeznaczeniem, wykluczać będzie prawo otrzymania przez to zrzeczenie takich środków, przez kolejne 3 lata, licząc od dnia stwierdzenia nieprawidłowości. Nieprawidłowości stwierdzał będzie podmiot, który przyznaje zrzeczeniu takie środki. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dysponent środków publicznych nie będzie mógł podjąć decyzji o ich przyznaniu. Należy przy tym pamiętać, iż w interesie dysponenta będzie zweryfikowanie wiarygodności zrzeczenia, podlega on bowiem odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Wyżej omówiona sankcja będzie stosowana również w przypadku naruszenia przez zrzeczenie obowiązku sporządzenia i publikacji sprawozdań, o których mowa w art. 9, prowadzenia działalności w oparciu o plan finansowy, o którym mowa w art. 10, lub obowiązku ewidencyjnego, o którym mowa w art. 11. Przepisy projektowanej ustawy nie będą wyłączały odpowiedzialności osoby gospodarującej środkami publicznymi za naruszenie dyscypliny finansów publicznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (w myśl tej ustawy osoby gospodarujące środkami publicznymi przekazanymi jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych podlegają odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych). Ze względu na ograniczony katalog kar, które na podstawie wyżej przytoczonej ustawy można zastosować w odniesieniu do podmiotu spoza sektora finansów publicznych poprzestanie wyłącznie na tych karach mogłoby być niewystarczające z punktu widzenia interesu państwa jakim jest niewątpliwie prawidłowe gospodarowanie środkami publicznymi. Ponadto, jak podkreśla doktryna, "kara upomnienia, nagany lub kara zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi nie stanowi dla osoby, niebędącej pracownikiem jednostki sektora finansów publicznych, żadnej dolegliwości. Kara ta nie będzie spełniać zatem swoich funkcji ani w zakresie prewencji indywidualnej, ani generalnej."²

W myśl obowiązującej ustawy – Prawo o stowarzyszeniach organem nadzoru nad stowarzyszeniem jest starosta właściwy ze względu na siedzibę stowarzyszenia, a w zakresie nadzoru nad stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego - wojewoda. Projekt ustawy o zrzeczeniach utrzymuje obowiązek dostarczenia staroście lub wojewodzie

---

² L. Lipiec-Warzecha; Komentarz do art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.05.14.114), [w:] L. Lipiec-Warzecha, Ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Komentarz, Oficyna, 2008.

właściwemu ze względu na siedzibę stowarzyszenia lub stowarzyszenia zwykłego odpisu wniosku o wpis takiego stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, przyznając temu organowi uprawnienie do przystąpienia, za zgodą sądu rejestrowego, do postępowania jako zainteresowany. W projekcie zrezygnowano natomiast z przepisów, które przyznają odpowiednio staroście lub wojewodzie prawo żądania dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia odpisów uchwał walnego zebrania członków (zebrania delegatów), żądania od władz stowarzyszenia niezbędnych wyjaśnień, a także wystąpienia do sądu o zastosowanie określonych środków. Uprawnienia przysługujące aktualnie organowi nadzoru i prokuratorowi po wejściu w życie ustawy o zreszezeniach przysługiwać będą wyłącznie prokuratorowi. Prokurator będzie miał prawo wystąpić do sądu z wnioskiem w sprawie udzielenia upomnienia władzom stowarzyszenia lub stowarzyszenia zwykłego, uchylecia niezgodnej z prawem lub statutem uchwały bądź rozwiązania stowarzyszenia lub stowarzyszenia zwykłego, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie prawa lub postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.

Stowarzyszenie

Zgodnie z projektem stowarzyszenie, posiadające osobowość prawną, będzie mogło być założone przez co najmniej 3 podmioty uprawnione do tworzenia zreszezeń. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym dla założenia stowarzyszenia wymagana liczba założycieli wynosi 15 osób.

W projektowanej ustawie zdefiniowano elementy konieczne statutu stowarzyszenia oraz uregulowano problematykę władz i organów stowarzyszenia. Najwyższą władzą stowarzyszenia będzie walne zebranie członków. Statut będzie mógł przewidywać zamiast walnego zebrania członków zebranie delegatów lub zastąpienie walnego zebrania członków zebraniem delegatów, jeżeli liczba członków przekroczy liczbę określoną w statucie. W takich przypadkach statut określa zasady wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji. Stowarzyszenie będzie obowiązane posiadać władzę zarządzającą. Ponadto projekt zakłada, że stowarzyszenie, w którym liczba członków jest większa niż 10 podmiotów, będzie obowiązane posiadać organ badający sprawozdanie z działalności i sprawozdanie finansowe albo organ kontroli wewnętrznej, a gdy liczba członków przekracza 25 podmiotów - organ kontroli wewnętrznej. Projekt umożliwia stowarzyszeniu tworzenie również innych organów.

W projektowanych przepisach określa się ponadto zasady postępowania przy zakładaniu stowarzyszenia, wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego, zasady funkcjonowania

stowarzyszenia "w organizacji", tworzenia terenowych jednostek organizacyjnych, zasady realizowania prawa kontroli, uprawnienia sądu i jego rozstrzygnięcia w odniesieniu do stowarzyszenia, kwestie majątkowe, postępowania w przypadku likwidacji stowarzyszenia oraz przeznaczenia majątku zlikwidowanego stowarzyszenia.

Stowarzyszenie zwykłe

Stowarzyszenie zwykłe (posiadające zdolność prawną) będzie mogło być założone przez co najmniej 3 podmioty uprawnione do tworzenia zrzeszeń.

Przepisy dotyczące stowarzyszeń zwykłych wskazują z jakich elementów powinien składać się statut, nakładają obowiązek posiadania władzy zarządzającej w przypadku jeżeli liczba członków stowarzyszenia zwykłego jest większa niż 10 podmiotów, a także organu kontroli wewnętrznej jeśli liczba członków jest większa niż 25 podmiotów. Projekt reguluje ponadto zasady dotyczące wpisu stowarzyszenia zwykłego do Krajowego Rejestru Sądowego.

Prawo reprezentowania stowarzyszenia zwykłego i prowadzenia jego spraw przyznano każdemu członkowi, chyba że stowarzyszenie będzie posiadało władzę zarządzającą lub statut będzie stanowił inaczej. W sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności będzie wymagana zgoda wszystkich członków stowarzyszenia zwykłego.

Projekt przewiduje funkcjonowanie stowarzyszenia "w organizacji" na zasadach określonych w przepisach dotyczących stowarzyszeń.

Przesądono, że członek stowarzyszenia zwykłego będzie ponosił subsydiarną odpowiedzialność majątkową, jeżeli egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna. W odniesieniu do stowarzyszeń zwykłych posiadających władzę zarządzającą możliwe będzie ograniczenie subsydiarnej odpowiedzialności majątkowej członka do kwoty określonej w statucie. W takim przypadku, jeżeli egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna, wierzyciel uzyska prawo prowadzenia egzekucji z majątków członków władzy zarządzającej oraz z majątku członka do kwoty ustalonej w statucie.

Projekt przewiduje odpowiednie stosowanie do stowarzyszeń zwykłych przepisów dotyczących stowarzyszeń, w tym w szczególności w zakresie realizowania prawa kontroli, uprawnień sądu i prokuratora, kwestii majątkowych, zakończenia działalności stowarzyszenia zwykłego, obowiązków likwidatora i przeznaczenia majątku zlikwidowanego stowarzyszenia zwykłego.

Zrzeszenie nierejestrowe

Warunkiem powstania zrzeszenia nierejestrowego będzie zawarcie umowy przez co najmniej 3 podmioty uprawnione do tworzenia zrzeszeń. Przez umowę strony zobowiążą się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu niegospodarczego przez działanie w sposób oznaczony. Zgodnie z projektem do umowy zrzeszenia nierejestrowego, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, znajdą zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące spółki cywilnej.

Proponowane przepisy wskazują zasady postępowania w celu zgłoszenia zrzeszenia nierejestrowego, spełniającego określone w ustawie przesłanki, do Ewidencji Zrzeszeń Nierejestrowych i Porozumień Partnerskich. Zgodnie z projektem, stosowne zgłoszenie będzie musiało być dokonane w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy pod rygorem jej nieważności. Od chwili otrzymania przez zgłaszającego, na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej, wygenerowanego przez system teleinformatyczny potwierdzenia zgłoszenia, zrzeszenie nierejestrowe uzyska prawo korzystania ze środków publicznych, organizowania zbiorów publicznych i korzystania ze środków pochodzących z tych zbiorów.

Majątek zrzeszenia, który powstaje z wkładów, składek, darowizn, dochodów z własnej działalności, ofiarności publicznej oraz ze środków publicznych, stanowić będzie współwłasność łączną stron umowy. W projekcie przewidziano solidarną odpowiedzialność stron umowy za zobowiązania zrzeszenia nierejestrowego, chyba że w umowie postanowiono inaczej.

Projekt reguluje także problematykę prowadzenia spraw zrzeszenia nierejestrowego i jego reprezentowania. Przewiduje on możliwość odstąpienia od umowy zawartej na czas nieoznaczony z 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia. W przypadku jeśli zrzeszenie nierejestrowe będzie prowadziło działalność gospodarczą, ewentualne wypowiedzenie będzie mogło nastąpić najpóźniej na 3 miesiące przed końcem roku obrachunkowego. Stronie, która wystąpi ze zrzeszenia nierejestrowego nie będzie przysługiwał zwrot wniesionego przez nią wkładu.

Projektowana ustawa stanowi, iż w przypadku jeżeli liczba stron umowy zmniejszy się poniżej liczby wymaganej do założenia zrzeszenia nierejestrowego, zrzeszenie to ulegnie rozwiązaniu. Przewidziano jednak możliwość kontynuowania działalności przez pozostałe strony w formie porozumienia partnerskiego, jeśli podejmą one uchwałę w sprawie przekształcenia. Każda ze stron będzie również uprawniona do żądania rozwiązania umowy przez sąd z ważnych powodów. Od chwili rozwiązania zrzeszenia nierejestrowego do wspólnego majątku stron odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy o współwłasności w

częściach ułamkowych. Majątek pozostały po spłaceniu długów zrzeszenia nierejestrowego będzie przekazany na cel określony w umowie.

Porozumienie partnerskie

Porozumienie partnerskie będzie mogło być utworzone przez co najmniej 2 podmioty. Podmioty, które zamierzają zrzeszyć się w tej formie będą zawierać umowę, w której zobowiążą się współdziałać w realizacji określonego celu społecznego. Jedna umowa będzie mogła dotyczyć realizacji więcej niż jednego celu społecznego. Umowa taka będzie zawierana na czas oznaczony albo nieoznaczony. Z tytułu realizacji umowy partnerom nie będzie przysługiwało wynagrodzenie.

Partnerzy będą mogli przewidzieć w umowie możliwość zaciągania zobowiązań w celu jej realizacji przez każdego z partnerów. W takim przypadku umowa będzie musiała określać maksymalną wartość zobowiązań, które może zaciągać partner. Mienie nabyte w związku z realizacją umowy stanowić będzie własność w częściach ułamkowych partnerów.

Rozwiązanie porozumienia partnerskiego następować będzie w przypadku: zrealizowania celu umowy, odstąpienia od umowy przez jednego z partnerów albo w związku z upływem czasu, na który umowa była zwarta. Partnerzy będą mogli jednak postanowić o kontynuowaniu działalności. W takim przypadku konieczne będzie jednak zawarcie nowej umowy.

Przekształcenie, łączenie i podział zrzeszeń

Zrzeszenie jest formą organizowania się podmiotów dla zrealizowania określonej inicjatywy (określonego celu), często o charakterze długofalowym. Ze względu na określony w obowiązujących przepisach minimalny próg ilościowy członków, którzy są niezbędni do tego, aby zrzeszenie mogło funkcjonować, pojawia się w praktyce problem skutków zmniejszenia liczby członków zrzeszenia poniżej tego progu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zmniejszenie takie skutkuje rozwiązaniem stowarzyszenia (stowarzyszenia zwykłego) i w efekcie jego likwidacją (proces likwidacji generuje dodatkowe koszty). Oznacza to, iż podmioty pozostałe w zrzeszeniu dla kontynuowania swojej działalności muszą utworzyć nowe stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykłe. Co więcej, zdarzają się sytuacje, w których pierwotny, założony przez członków – założycieli zrzeszenia zamysł (wizja), który legł u podstaw utworzenia zrzeszenia - w toku jego realizacji - zmienia się, ewoluuje albo sytuacje, kiedy poszczególni członkowie zaczynają postrzegać cel działania zrzeszenia albo swoje miejsce w strukturze inaczej niż to widzą pozostali. W takich

przypadkach brak możliwości podziału zrzeszenia ze względu na niemożność pogodzenia racji wszystkich członków albo jego połączenia ze zrzeszeniem prężniejszym, bardziej odpowiadającym profilowi działalności, którą samemu zamierza się prowadzić, może skutkować w rezultacie podjęciem przez członków uchwały o rozwiązaniu zrzeszenia, rezygnacją członka (co może prowadzić do rozwiązania) albo brakiem aktywności zrzeszenia (nierealizowaniem celu, dla którego zostało utworzone). Wszystko to negatywnie wpływa na realizację idei społeczeństwa obywatelskiego, a pośrednio utrudnia realizację wolności zrzeszania się. Uznano w związku z tym za konieczne dodanie do systemu prawnego przepisów, które umożliwią przekształcenie, połączenie albo podział zrzeszenia, a także określą tryb jego dokonania i jego skutki prawne, szczególnie z punktu widzenia dotychczasowych członków (stron) zrzeszenia, majątku zrzeszenia oraz odpowiedzialności za zobowiązania zrzeszenia powstałe przed dniem zmian w jego strukturze organizacyjnej (zmiany formy zrzeszenia).

Przekształcenie

W świetle projektowanych przepisów zrzeszenia, z wyjątkiem porozumień partnerskich, będą mogły przekształcać się w inną formę zrzeszeń.

Przekształcenie stowarzyszenia w inną formę zrzeszenia będzie skuteczne z chwilą dokonania stosownego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zrzeszeniu powstałemu w drodze przekształcenia stowarzyszenia będą przysługiwały, co do zasady, wszelkie prawa i obowiązki przekształconego stowarzyszenia. Zrzeszenie takie zachowa również członkostwo i wynikające z niego prawa i obowiązki w izbach, związkach i innych organizacjach, których jest członkiem (nie będzie to dotyczyło związku zrzeszeń, których istotą jest to, że zrzeszają podmioty działające w tej samej formie).

Warunkiem przekształcenia stowarzyszenia będzie sporządzenie planu przekształcenia obejmującego co najmniej ustalenie wartości bilansowej majątku stowarzyszenia przekształcanego na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie członkom planu przekształcenia (w projekcie określono zasady i tryb sporządzania takiego planu), uchwała w sprawie przekształcenia powzięta przez walne zebranie członków albo zebranie delegatów oraz zawarcie umowy albo uchwalenie statutu stowarzyszenia zwykłego.

W projekcie przyjęto, iż o zamiarze przekształcenia stowarzyszenia władza zarządzająca będzie obowiązana zawiadomić członków nie później niż na miesiąc przed dniem planowanego walnego zebrania członków albo zebrania delegatów, na którym

rozpatrywany będzie projekt uchwały w sprawie przekształcenia stowarzyszenia, chyba że statut określi inny termin (w projekcie określono minimalne wymagania treściowe zawiadomienia oraz załączników do niego). Koszty przekształcenia pokrywane będą z majątku przekształcanego stowarzyszenia.

Co do zasady do przekształcenia stowarzyszenia zwykłego stosować się będzie odpowiednio przepisy dotyczące przekształcenia stowarzyszenia. Odstępstwa od zasad wynikają z różnic organizacyjno – prawnych między stowarzyszeniem a stowarzyszeniem zwykłym.

Zrzeszenie nierejestrowe będzie mogło być przekształcone w inne zrzeszenie, chyba że umowa zrzeszenia nierejestrowego stanowiła będzie inaczej. Do przekształcenia zrzeszenia nierejestrowego stosowane będą odpowiednio przepisy o przekształceniu stowarzyszeń zwykłych.

Mając na względzie charakter prawny porozumienia partnerskiego (**dwa** podmioty w drodze umowy zobowiązują się wzajemnie współdziałać dla realizacji określonego celu społecznego; po zrealizowaniu tego celu umowa wygasa – porozumienie partnerskie jest rozwiązane) nie przewidziano możliwości jego przekształcania.

Łączenie

Stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykłe będzie mogło łączyć się z innym stowarzyszeniem albo stowarzyszeniem zwykłym. Nie będzie mogło łączyć się zrzeszenie w likwidacji, w którym rozpoczęto podział majątku.

Połączenie będzie mogło być dokonane przez przeniesienie całego majątku zrzeszenia przejmowanego na inne stowarzyszenie (łączenie przez przejęcie) albo utworzenie nowego stowarzyszenia, na które przechodzi majątek łączących się stowarzyszeń (łączenie przez utworzenie nowego stowarzyszenia). Przyjęto zasadę, iż w przypadku łączenia stowarzyszenia ze stowarzyszeniem zwykłym, stowarzyszenie zwykłe, jako nieposiadające osobowości prawnej, nie będzie mogło być stowarzyszeniem przejmującym albo stowarzyszeniem nowo utworzonym. Połączenie stowarzyszenia wymagało będzie powzięcia uchwały w sprawie połączenia przez walne zgromadzenie członków albo zebranie delegatów, a w przypadku stowarzyszenia zwykłego przez członków tego stowarzyszenia.

Połączenie będzie skuteczne z dniem wpisania połączenia do Krajowego Rejestru Sądowego.

Stowarzyszenie przejmujące albo stowarzyszenie powstałe wskutek łączenia wstępować będą z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki zrzeszenia

przejmowanego albo zrzeszeń łączących się przez utworzenie nowego stowarzyszenia. Natomiast członkowie łączącego się stowarzyszenia zwykłego odpowiadać mają za zobowiązania stowarzyszenia zwykłego powstałe przed dniem połączenia, przez okres 3 lat licząc od tego dnia, na dotychczasowych zasadach.

Uznano, iż wola połączenia musi być wyrażona przez każde z łączących się zrzeszeń i na zasadach akceptowanych przez te zrzeszenia, w związku z tym zrzeszenia będą musiały uzgodnić wspólny plan połączenia. W planie takim ustalać się będzie co najmniej sposób łączenia oraz wartość majątku łączących się zrzeszeń. W projekcie precyzyjnie określono listę załączników do takiego planu. Załącznikami mają być m.in. projekt uchwały o połączeniu oraz projekt statutu stowarzyszenia przejmującego albo statutu stowarzyszenia nowo utworzonego. Obowiązek sporządzenia planu będzie wyłączony w przypadku łączenia się stowarzyszeń zwykłych, z których żadne nie korzysta ze środków publicznych, chyba że ze statutu co najmniej jednego z łączonych stowarzyszeń zwykłych wynikał będzie taki obowiązek.

Podział

W projekcie przyjęto, iż jedynym zrzeszeniem, które będzie podlegało podziałowi będzie stowarzyszenie (posiadające osobowość prawną). Będzie je można podzielić na dwa lub więcej stowarzyszeń. Prawo podziału wyłączono w odniesieniu do stowarzyszenia w likwidacji, w którym rozpoczęto podział majątku.

Podziału stowarzyszenia będzie się dokonywało przez zawiązanie nowych stowarzyszeń, na które przejdzie cały majątek stowarzyszenia dzielonego. Do podziału stowarzyszenia stosować się będzie, co do zasady, odpowiednio przepisy dotyczące utworzenia stowarzyszenia.

W myśl regulacji o podziale stowarzyszenie dzielone zostanie rozwiązane bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego w dniu wpisania podziału do Krajowego Rejestru Sądowego, zaś wykreślenie stowarzyszenia dzielonego z tego Rejestru nie będzie mogło nastąpić przed dniem wpisania do niego stowarzyszeń utworzonych w związku z podziałem. Podział będzie skuteczny z dniem jego wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Stowarzyszenia utworzone w związku z podziałem wstępować będą z dniem podziału w prawa i obowiązki stowarzyszenia dzielonego określone w planie podziału. Do składników majątku stowarzyszenia dzielonego nieprzypisanych w planie podziału określonego nowo utworzonemu stowarzyszeniu stosować się będzie odpowiednio przepisy o

współwłasności w częściach ułamkowych. Udział nowo utworzonego stowarzyszenia we współwłasności będzie natomiast proporcjonalny do wartości aktywów netto przypadających każdemu z nowo utworzonych stowarzyszeń w planie podziału.

W przypadku gdyby w planie podziału pominięto jakieś zobowiązania stowarzyszenia dzielonego, za zobowiązania takie nowo utworzone stowarzyszenia będą odpowiadały solidarnie.

Plan podziału sporządzać będzie władza zarządzająca stowarzyszenia dzielonego. W planie podziału ustalać się będzie co najmniej wartość bilansową majątku stowarzyszenia dzielonego oraz sporządzać dokładny opis i podział składników majątku przypadających stowarzyszeniom nowo utworzonym. W projektowanych przepisach jednoznacznie określono katalog załączników, które trzeba będzie dołączyć do planu podziału (m.in. projekt uchwały w sprawie podziału, projekty statutów stowarzyszeń nowo utworzonych, wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) stowarzyszenia dzielonego).

Przepisy zmieniające

Konsekwencją regulacji przyjętych w projektowanej ustawie jest konieczność znowelizowania szeregu ustaw, które w swoim zakresie odnosiły się do stowarzyszeń lub stowarzyszeń zwykłych funkcjonujących na gruncie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach. Przygotowując przepisy zmieniające przyjęto, iż znowelizowane powinny być wyłącznie te ustawy, których nie da się pogodzić z projektowanym aktem. Jeżeli zakres pojęcia "stowarzyszenie" w dotychczas obowiązujących aktach pokrywa się z pojęciem "stowarzyszenie" w rozumieniu projektowanych regulacji odstąpiono od ich nowelizacji. Dokonano również zmian niezbędnych z punktu widzenia realizacji wolności zrzeszania się oraz urzeczywistnienia idei państwa obywatelskiego rozszerzając zakres przepisów, które dotychczas odnosiły się wyłącznie do stowarzyszeń mających osobowość prawną, również na inne formy zrzeszeń.

Ponadto nowelizacja ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców polega na dodaniu do niej przepisów umożliwiających zawodowym samorządowym organizacjom (np. zrzeszeniom handlu i usług albo zrzeszeniom transportu) przekształcanie się w stowarzyszenie albo stowarzyszenie zwykłe w rozumieniu przepisów projektowanej ustawy o zrzeszeniach na zasadach w niej określonych. Do przekształcenia stosować się będzie odpowiednio przepisy o przekształceniu stowarzyszenia. W przypadku przekształcenia zawodowe samorządowe organizacje i ich członkowie zachowają przysługujące im prawa i obowiązki w ogólnokrajowych reprezentacjach i innych

organizacjach. Analogiczne przepisy zostaną dodane do ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych w odniesieniu do takich izb oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców w odniesieniu do związków pracodawców.

Nowelizacja ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości wyłącza z reżimu tej ustawy zrzeszenia, których przychody netto ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności, z majątku zrzeszenia, z ofiarności publicznej oraz dotacji za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro. Obowiązki ewidencyjne w odniesieniu do zrzeszeń, które nie będą musiały prowadzić księgi rachunkowej, określi projektowana ustawa.

Zmiana w zakresie nadzoru nad Polskim Związkiem Łowieckim jest konsekwencją przyjęcia w projekcie nowej filozofii nadzoru nad zrzeszeniami. Nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego sprawować będzie tak jak dotychczas minister właściwy do spraw środowiska. Do kontroli działalności Polskiego Związku Łowieckiego stosować się będzie natomiast odpowiednio przepisy regulujące zasady kontroli stowarzyszeń, z tym że uprawnienie prokuratora przysługiwać będzie również ministrowi właściwemu do spraw środowiska.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Ustawa o zrzeszeniach ma zastąpić aktualnie obowiązującą ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach. W związku z tym niezbędne jest sformułowanie przepisu uchylającego oraz uregulowanie wpływu nowej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy dotychczasowej, a więc mogących pojawić się problemów intertemporalnych. W projektowanych przepisach przejściowych i dostosowujących zaproponowano następujące rozstrzygnięcia kwestii intertemporalnych.

Przesądzono, że sprawy związane z nadzorem nad stowarzyszeniem prowadzone przez organ nadzorujący na podstawie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach zostaną zakończone na podstawie przepisów dotychczasowych.

W celu uniknięcia wątpliwości w zakresie tego, czy po dacie utraty mocy obowiązującej dotychczasowej ustawy sąd będzie miał podstawę prawną do nałożenia na stowarzyszenie, które nie zastosowało się do wymogów ustawowych, grzywny, o której mowa w art. 26 uchylonej ustawy - Prawo o stowarzyszeniach, przyjęto, że przepis art. 26 uchylonej ustawy powinien być stosowany.

Ponadto postanowiono, że postępowania przed sądem wszczęte na podstawie przepisów uchylonej ustawy i niezakończone prawomocnie przed dniem wejścia w życie nowej ustawy, zostaną zakończone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z projektem, stowarzyszenia i stowarzyszenia zwykłe utworzone przed dniem wejścia w życie ustawy o zrzeszeniach staną się odpowiednio stowarzyszeniami i stowarzyszeniami zwykłymi w rozumieniu nowej ustawy. Będą one obowiązane dostosować swoje statuty do wymogów ustawy o zrzeszeniach w terminie 18 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Stowarzyszenia zwykłe, które zechcą kontynuować działalność w formie stowarzyszenia zwykłego w rozumieniu nowej ustawy, będą obowiązane uzyskać wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o zrzeszeniach. Członkowie tych stowarzyszeń będą mogli również prowadzić dalszą działalność w formie zrzeszenia nierejestrowego, jeżeli zawrą stosowną umowę. Brak wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego albo niezawarcie umowy zrzeszenia rejestrowego we wskazanym terminie skutkować będzie rozwiązaniem stowarzyszenia zwykłego z mocy prawa.

Ponadto organy nadzorujące, o których mowa w art. 40 ust. 3 ustawy – Prawo o stowarzyszeniach, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy będą obowiązane przekazać sądom rejestrowym rejestry stowarzyszeń zwykłych wraz z dokumentacją dotyczącą tych stowarzyszeń.

Pierwsze sprawozdanie z działalności oraz pierwsze sprawozdanie finansowe zrzeszenia będą obowiązane sporządzić za 2013 r. Natomiast zrzeszenia działające w dniu wejścia w życie projektowanego aktu, które spełniają warunki określone w ustawie, przyjmą "pierwszy" plan finansowy do dnia 31 marca 2013 r.

Zgodnie z przepisem o wejściu w życie projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Konsultacje społeczne

W toku prac nad projektem ustawy zasięgnięto opinii partnerów społecznych.

Skutki finansowe

Projektowana ustawa będzie pociągała za sobą obciążenie budżetu państwa. W szczególności konieczne będzie przygotowanie instrumentarium technicznego i informatycznego niezbędnego dla wdrożenia Ewidencji Zrzeszeń Nierejestrowych i

Porozumień Partnerskich. Koszty z tym związane zostaną pokryte z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Projekt ustawy o zrzeczeniach jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.